

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף קט"ז-קכ"ה

הלכות ברכת השחר ה' אות א' - ל'

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-617116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

הלכות ברכת השחר הלכה ה' אות א' - ל'

על-פי מה שִׁמְבָאָר בְּסִימָן רטו מַעֲנִין הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיַּי פְּרִיּוֹנוֹת, עֵינַי שָׁם מֵה שְׁכַתְּבָן שְׁמֵשׁה עוֹסֵק תְּמִיד לְגִיר גְּרִים וְכוּ', כִּי נִסְתַּלַּק בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה בְּרַעְוֵי דְרַעְוִין שְׁמֵשׁם הַפְּדִיּוֹן הַכוֹלֵל כָּל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיַּי פְּרִיּוֹנוֹת וְכוּ', כִּי מִשָּׁה עוֹמֵד בֵּין שְׁמִ"ד לְרַצוֹן וּמַעֲלָה מִשְׁמִ"ד לְרַצוֹן וְכוּ', עֵינַי שָׁם הַתְּגִלּוֹת הַנִּפְלָא הֵזָה כִּי פִּלֵּא הוּא:

כלל המבואר בענין הפדיון

כלל המבואר שם הוא בענין הפדיון - מה שהצדיקים יכולים לעשות פדיון להמתיק הדין - ומגלה שיש כ"ד מיני פדיונות, שאין יודעים כולם ואפילו אם יודעים קשה לעשות כולם, אך דע, שיש פדיון אחד שכולל את כל וכו' ולזה הפדיון צריך עת רצון, בחינת התגלות מצח הרצון, כמו בשבת במנחה, בחינת "ואני תפילתי לך ה' עת רצון" וכו' אך אפילו הצדיקים, לאו כל אחד יודע זה הפדיון, ולא נמצא כי-אם חר בררא שידע זה הפדיון, ולפעמים מזה הפדיון נעשה גרים, שזה עבודת משה רבינו, על כן נסתלק בשבת במנחה, שאז הוא עת רצון כדי להמתיק כל העשרים וארבעה בתי דינים ע"כ משה עומד בין שמד לרצון, כי מספר משה הוא ממוצע בין מספר שמ"ד למספר רצו"ן כי הוא עומד תמיד להמתיק השמד להפכה לרצון כנ"ל. בהלכה זו מראה ר' נתן ענין המשכת הרחמים ואיך זאת כל חיינו ממש, והוא נקרא עת רצון. ומקרים:

א) וְזֶה יְדוּעַ בְּכַתְּבִים שְׁסוּד רַעְוֵי דְרַעְוִין הוּא סוּד כְּמוֹס וְסִתּוּם וְנִעְלָם מֵעֵינַי כָּל, וְאַפְלוּ מִשָּׁה רִבְנוּ לֹא הִשְׁיֵגוּ כִּי אִם בַּעַת הַסְּתַלְקוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ שֶׁנִּסְתַּלַּק לְשָׁם בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ לְעֵינַי זֶה, זָפָא חוּלְקָא דְמִשָּׁה וְעַל-כֵּן נֶאֱמָר בּוֹ וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קַבּוּרְתּוֹ וְכוּ', כִּי שָׁם הוּא בְּחִינַת תְּכִלִּית הַיְדִיעָה הַלֵּא נָדַע וְעַל-כֵּן מִשָּׁם הוּא הַפְּדִיּוֹן וְהַמְתִּיקָה הַגְּדוּלָה שְׁמַמְתִּיק כָּל מִיַּי דִּינִים שְׁבָכַל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, כִּי הוּא לְמַעֲלָה מִכָּל הַחֲכָמוֹת וּמִכָּל הַיְדִיעוֹת, כִּי כָּל פְּדִיּוֹן וְהַמְתִּיקָה שְׁצָרִיכִין לְהַמְתִּיק אֵיזָה דִּין הוּא עַל-יְדֵי חֲכָמָה וְשָׁכַל שְׁהוּא שָׂרֵשׁ לְאוֹתוֹ הַדִּין, כִּי כָּלָא בְּמַחְשְׁבָה אֵיתְּבְרִירוֹ (וכמוכא בהתורה חרי רבי שמעון בסימן סא עין שם)

עיקר ישועת האדם תלוי בגשמי וברוחני תלוי במדות הרחמים

עבודת ישראל הוא התגברות השכל על המעשים, וכך בכח השכל יכולים לזכות להמתיק הדינים וכל צער בכח המחשבה והשכל כמבואר שם בסי"א, וכידוע מהבעש"ט איך נמתק הצער והדין ע"י השכל של הדבר. אבל יש שכל שהוא שורש לכל השכליים וכולם מקבלים ממנו כמבואר שם בסי"א ענין השכל הכולל, ויש שורש של כל השכליים, שער נ', בחי' רצון עליון. והרי מי שיש לו צער וצריך ישועה יבין שזה ממש כל חיינו והשי"ת יעזור שימצא רצון.

אבל יש להבין שזה מצב כל כלל ישראל בכל עת, וזה עיקר מצב הנפשי של כל אדם כמו שבזה תלוי ועומד כל החיים בגשמי וכל מה שצריך, ואין זה משחק ודבר פשוט, כי עיקר ישועת ישראל, ובפרט ישועת הנפש לזכות לתשובה לצאת מהרגל הרע והשינה וכו', כל זה

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קב"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

עומד על מהות מציאאות הרצון שימצא לאור מידות הרחמים העליונים, ומציאות המשכת הרחמים הוא סוד גדול ונעשה בכח הצדיקים, וזאת אחד מיסודות נוראת המדריגות של הצדיק המופלג כי רק המופלגים במעלת שלימות הנפש רוח ונשמה ונשמה יכולים להיות חלק של העלאת העבודה והמשכת הרחמים כאשר זאת מבואר באדרא וכו', ורבינו מגלה יסוד ענין זה, ובהלכה זו ר' נתן מאריך להראות פשטות הענין, ומזכיר גם עמקות עניינה.

אבל הפדיון וההמתקה הנ"ל הנמשך מבחינת רעוא דרעוין הוא למעלה מפל [דף קי"ז] השכליות והחכמות והוא שרש העליון של כל החכמות והוא בחינת תכלית היריעה דלא נדע בחינת ולא ידע איש וכו' פנ"ל, על-כן הוא ממתיק הכל, עד שמשתמשין למעלה עם זה הפדיון להעלות משמר לרצון לבטל כח החרון אף שמשם כח העבודה זרה שהוא כלל ושרש כל היצירין רעין שנמשכין מדינים לבטלם ולשברם ולהעלות משם לבחינת רצון וכו' וכנ"ל, וכמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב: פשוט שיש הרבה מה שצריכים להמתיק וכו' מוסיף ע"פ דברי המאמר בענין המתקת הדין שהוא ביטול ע"ז וכו' ע"ש, הרי שבלי זה אין אמונה שזה צרה גדולה כי אין ישוב הרעת וחיים בלי אמונה, ויש להמתיק מה שנופל לריחוק מהשי"ת בחי שמד ר"ל, וכל התגברות נגד זה הוא ביטול היצר, ביטול ע"ז.

משה לא ידע נקודת חצות אימת, כי קשה לכוון נקודת ההתחדשות מתכלית המיעוט

אחרי שמזכיר ענין נורא של שורש הרצון בא ללמד איך בזה כל עבודתינו, ואיך יש לעורר העת רצון הזה כרי לבטל היצר וכל ריחוק, ופותח בענין קימת חצות וברכת השחר (ב) וזה בחינת התעוררות השנה, שעקר ההתעוררות הוא בחצות לילה שזאת הנקדה של חצות לילה קשה מאד להשיג, עד שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ג) שאפלו משה לא ידע חצות אימת ואמר (שמות יא) בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, ואז דיקא באותו הרגע והנקדה של חצות היתה הגאלה על-ידי משה בזה מתחיל להראות שענין חצות הוא בבחי' מה שמשה לא ידע שזה נקודת הרצון ומשם סוד אסור חמץ בפסח שהוא תלוי רק במשהו, כי אין בין חמץ למצה אלא משהו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ואז הבחין בין טפה של בכור לטפה שאינו של בכור, והבחין בין בכורי מצרים ובין בכורי ישראל, ופסח על בתי בני ישראל והבדילים מן המצרים ועל-ידי זה היתה הגאלה של פסח וכל זה נצטוינו בפרשת 'החדש הזה לכם ראש חודשים', כי כל זה הוא גם כן סוד קדוש החדש שמשנה נתקשה על זה, כי קשה לכוון סוד הנקדה שמתקדש החדש שהוא כשהלכנה סוד כנסת ישראל היא בתכלית המעט, ואז דיקא ממלאין אותה מפגימתה ומקדשין אותה, שזהו בחינת המתקת הדינים פדויע, שכל הדינים נאחזין בפגימו דסיהרא וכו' ולהפך כד אתמליא סיהרא על-ידי קדוש החדש נמתקין כל הדינים, ועל-כן זאת הנקדה של קדוש החדש היה קשה להשיג גם למשה כי הוא סוד כל הנ"ל שקשה מאד להשיג: בזה פותח להראות שני העניינים חצות ופסח שיבא עכשיו, לפני מה שיבאר בהמשך כל ענין פסח ע"פ מה שהוא המשכת הרצון שהוא כח הגאולה, ומגלה שזה גם ענין ראש חודש כי קדושתם ע"י הארת הרצון שמגלה הטוב והתיקון בעת שאין יודעים ואין מכירים כלל איך דרך תיקון. -ואח"כ ממשיך שבזה ממש תלוי כל יהדותנו.

עיקר קדושת האדם תלוי בהתקרבות לצדיקי אמת

ג) וּבְזָה תִּלְוִי כָּל קְדוּשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל כְּלוּלִים בְּמֹשֶׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת שֶׁבְּכָל דּוֹר שֶׁהוּא כְּלוּל מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲתַפְּשׁוּתָא דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא וּבְכָל אַחַד וְאַחַד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מֹשֶׁה (וּכְמוֹ שֶׁפָּתוּב בְּסִימָן עַב לְקוּטִי תַנִּינָא) שֶׁמֹּשֶׁה רַבְּנוּ מְלַבֵּשׁ אֶצֶל כָּל אַחַד וְאַחַד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר וְכוּ' וְזֹאת הַנִּקְדָּה בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁמְלַבֵּשׁ אֶצֶל כָּל אַחַד וְאַחַד הִיא עוֹמֶדֶת בֵּין שְׂמֹד לְרִצּוֹן שֶׁהוּא בֵּין הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי זֶה כָּל כּוּחוֹ לְהִתְגַּבֵּר לְצִיָּאת כָּכָל פַּעַם מֵרַע לְטוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁמֹד לְרִצּוֹן וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת כָּל עֵקֶר קְדוּשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקֵי אֱמֵת שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וְעוֹמֵד בֵּין שְׂמֹד לְרִצּוֹן לְהַעֲלוֹת הַנְּפִשׁוֹת מֵרַע לְטוֹב מִשְׂמֹד לְרִצּוֹן

מה נורא הרבר שמגלה מציאות פנימיות הנפש וכל דרכי ההתחזקות, כי אע"פ שיש חכמים ונבונים וכו' הרי יש מלחמה גדולה בין הנשמה והגוף, וכל מה שאדם מסגל ומצליח הוא ע"י התחזקות גדולה שנקודת הטוב שבו התגלה והתגדל ומושך, כידוע לכל מחנך אין לבנות ילד ע"י חיזוק.

והרי כך כל קדושת ישראל הוא ע"י מציאות הטוב, מה שבאמת השי"ת מקבל תענוג גדול ובא האדם לדעת מזה ועי"ז מתעורר לקיים ולחיות באור התורה - ונקודה זו צריך שיהיה בו בכח להבין ולחזור בעצמו, כי לפעמים מאבדים כמה ימים או חודשים ושנים ואז האדם מבלבל ואין לו חיזוק, ויש שמאיר לפעמים, אבל צריכים לזכות לזה בקביעות בכח ההמתקה של האמונה, ולזכות לזה צריכים בחי' רצון ורחמים, כאשר אלו שזוכים קצת זכו אז להארת הרצון לזמן קצר בלבד וכו', וכל כוחות הישועה מושרש בכח הצדיקים הגדולים שפועלים הרצון אצל השי"ת, בלי זה אין יודעים כלל מדרכי ההברלה והתיקון הזה, ולזה כל חיינו עומד על התקרבות לרבינו.

יסוד ההתקרבות לידע שאיני יכול לבד

כִּי בּוֹדְאֵי הָאָדָם בְּעַצְמוֹ אֵין בוֹ כֹּחַ לָזֶה, זֶה יסוד שמוהר"ת קיבל מרבינו והוא לענין הטועים שיש בעצמם הכח, וזה כי אז השי"ת עוזר להם לאיזה תקופה, ואין מתייחסים להאמת, אבל גם הם באמת אין להם כח לדרגא השנייה, ואינם יכולים להבין נפשות אחרות אשר אין בהם הכח, וזה עיקר כל קדושתינו ומה יהיה, מה העצה, הרי לזאת יש למהר להתקרב להצדיק לקבל כח זה באמת, וכאשר נחלש יבין שבאמת אין בי הכח, אבל קיבלתי כבר ב"ה, והנה אקבל עוד.

כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל אָדָם הוּא בְּסַפְנָה גְּדוּלָה בְּכָל עֵת כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְכַרְכָּה (קְדוּשִׁין ל) יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו בְּכָל יוֹם וְאֵלְמֹלָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ וְכוּ' וְעֵקֶר הָעֵזֶר וְהַסִּיעוּעַ דְּלַעֲלָא הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת צַדִּיק מוֹשֵׁל בִּירְאֵת אֱלֹקִים, כְּמוֹכֵן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

כִּי מוֹבָא בְּסַפְרִים שֶׁבֵּין הַקְּדוּשָׁה וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא הוּא כְּחוּטָא דְּקִיק וְכוּ' וְעַל-כֵּן הָאָדָם בְּסַפְנָה גְּדוּלָה בְּכָל עֵת בְּבְחִינַת מַה שֶׁאֲמָרוּ דָּוִד (שְׁמוּאֵל א, א) כְּפִשְׁעֵי בֵּינִי וּבֵין הַמָּנוֹת וּכְתִיב (תְּהִלִּים עג) וְאֵנִי כְּמַעֲט נְטִיו רַגְלִי וְכוּ', וּכְתִיב (שֵׁם צד) לֹלֵא ה' עֲזָרְתָה לִי כְּמַעֲט וְכוּ', אֵי אֵי אֲשֵׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בַּעֲבוּרֵת הַשֵּׁם בְּאֵמֶת לְשַׁבֵּר הַטְּבַע הַתְּאוּוֹת הַכַּעַס וְחִסְרוֹן הָאֲמוּנָה בְּהַשִּׁי"ת, וְאֵז יִבֶּן כְּמַה צוּדֵק ר' נַתָּן, וְכַמָּה הַהֲכָרַח לְקַבֵּל כַּח הַקְּדוּשָׁה מִהַצַּדִּיק בְּכָל עֵת - שְׁזֵה מַה שֶׁאֵנוּ לוֹמְדִים

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קכ"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

מהלכה זו, כאשר בוודאי יש מתקרים וכל אחד מהסיבה מה השי"ת לגלגל זוכה, אבל ברירה דמילתא מהו ענין הצדיק המופלג, ולמה יש להתדבק באורם - מובן רק כאשר מובן ענין זה, וענין זה מבואר בכ"מ ובזה שורש גדול, ובזה נבין דרגות הצדיקים ומה שצריכים כוחו של רבינו, כי יש הרבה כשרים וצדיקים וכמה מדרגות, אבל ענין הפירון הכולל הכח של השכל והנפש ומה שמעורר למעלה מידות הרחמים שזה עבודה נראה שדורש שלימות כמבואר בזה, הרי זה ענין של הצדיק המופלג כי רק עי"ז יכולים גם אנחנו לקבל הארת הרצון, וזה מה שיש שרוצים להבין הרי הלימוד של מוסר אור פנימיות או חבדיות והנהגות ותקנות וכו', הכל טוב ויפה, כאשר זה באמת, למה כל כך הרבה מבקשים את רבינו מברסלב, ויש שואלים למה באמת חסר אותו סוג של יגיעה ובקשה וכלל דרך אמת כזה, הרי בזה התשובה כי מוכרח הארת הרצון, הוא כח רוחני שנמשך ע"י הבקשה כענין הברכה וכלל התקרבות לאור אמת, הוא נמשך בתוך הלימוד ברבה"ק של הצדיק ועוד כמה דרכים, וזה משנה האדם לגמרי.

על-כן באמת בכל דור ודור עקר הצדיקים והיראים שבכל דור הם אותן שנתקברו ונקראו על שם הצדיק האמת שבדור, וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה כב) אפלו קרא ושנה ולא שמש תלמידי חכמים הרי זה עם הארץ וכו', כי עקר הכח להנצל בכל עת ממה שצריך להנצל הוא רק על-ידי הצדיק בחינת משה שעומד בין שמד לרצון וכנ"ל: כל כלל ישראל מבינים שהעיקר להתבטל לדעת הגדול של הגדולים, והרי בענין עבודת השם באמת זה יותר ויותר וצריכים למסור נפש להתקרב, כי זאת נקודת הדרך של אמונה ומציאות הרצון, ובאמת יש שלום וכולם רוצים ובוודאי מקורבים, כי ישראל מרגישים, אלא שמחכים שהשלום יהיה בגלוי ויתגברו על מה שענין הניחול וההנהגה יכול לגרום.

מוהרנ"ת מגלה איך כל הנ"ל שמוכרח לנו ממש, שייך אצלנו וישנו ממש אצלנו ע"י עבודת חצות

ד) וזה בחינת התעוררות השנה בחצות שהוא בחינת הגאולה, כי הגלות בחינת חשכת לילה בחינת שנה כמו שכתוב (תהלים קכו) בשב ה' וכו' היינו פחלמים וכתוב (שם עח) ויקץ בישן ה', הרי שקימה הוא יציאה מגלות - כמה התחזקות יש בזה לקום משינה, כי כאשר מכיר שאני בגלות מלא מידות רעות וצרות וכו' וצרות מהגוים ואפיקורסים, וחושבים שאין מה לעשות, הרי זה טעות כי באמת יש מה לעשות, לקום חצות, שזה ממש שבירת גלות.

ובזה נבין ברכות השחר ועל-כן צריכים לברך הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה, פד שמע קול דתרנגולא שנמשך מהתעוררות עליון שנעשה בחצות, הרי מוכרח כח הבחנה לראות הטוב וההתקרבות להשי"ת בכלליות - והטוב של כל שכל כוחו לברר הטוב של כל מצוה, שכל זה עיקר הקיום, והרי הכל מעורבב, אלא שיש שכוי שמברר הטוב, שזהו הכח של הצדיק כמ"ש, שהכל נמשך על-ידי הצדיקים בחינת משה שממתיקין כל הדינים בבחינה הנ"ל שהוא סוד נקודת חצות שאז היתה הגאולה על-ידי משה שבכחם נמתקין הדינים כל כך עד שנתהפך הדין לרחמים כי בחצות לילה מתעורר ענין של המתקת הדינים בבחי' יין המשכר, ונעשה בחי' יין המשמח אור הבינה שממתיק הדינים, וזה בכל יום מחדש, וזה מכה בהתרנגול כמבואר באר"י שמגלה שענין זה הוא שנעשה קול של התעוררות גדול בלב, איזה חידוש נרא זה שנזכה לשמוע זאת בכל לילה, קול הכרוז שזבו וכו'. עד שפח הדין בטיש בגדפוי דתרנגולא שיקרא בקול גדול לעורר לעבודת הבורא, כמו שכתוב בפרק שיטה שבכל הקולות צועק עורר

ישנים וכו' שאו שערים ראשיכם וכו' כי כל פחות היצר הרע שממש השנה הסתלקות המחזין, הכל מפח הדינים שממש כל היצר הרע פנ"ל, ועכשיו פחצות נמתק הדין כל כך עד שהוא בעצמו מעורר לעבודת הבורא יתברך שהוא בחינת קול כנ"ל. ועל-כן כתב אדוננו, מורנו ורבנו זכרנו לברכה שחצות מסגל כמו פדיון, כי חצות הוא בחינת פדיון שהוא המתקת הדינים וכנ"ל: הרי זאת מבואר ברברי רבינו שחצות מסוגל כמו פדיון, והוא נורא מאד, ובזה ר' נתן נותן לנו את הסגולה ממש, ומראה שזה ממש שורש מציאות הפדיון של כל יום ויש להמשיכו ע"י שמיעת הקול של התעוררות שעושה הברלה בין מה שמפילו למה שהוא נקודת הטוב, ועי"ז נתעורר מכח עת הרצון שבא ע"י הפדיון שיש אז.

ענין הזכרת שמו יתברך הרבה פעמים בברכות השחר

ה) וזה בחינת כל ברכת השחר שצריכין בהתעוררות השנה לברך את השם יתברך על כל חסד וחסד בפרטיות שהוא פוקח עורים ומלביש ערמים וכו' ומתיר אסורים וכו', כי בשעת השנה היה כמו עור ואסור בשביה מתקף הדינים, ועכשיו נמתק הכל, שכל ההמתקות על-ידי רצון העליון, על-כן צריכין לברך על כל דבר, כי כל הברכות הם לשמו הגדול יתברך שמו, כמו שפתיב (נחמיה ט) ויברכו שם כבודך וכו' להודות לשם קדשך וכו' ושמו גימטריא רצון, כמובא, כי שמו הוא רצונו על-כן צריכין לברך על כל דבר לשמו יתברך כי משם מבחינת רצון שהוא בחינת שמו כל ההמתקות שעל-ידי זה היה התעוררות השנה, שעל-ידי זה נפקחו עיניו ונתר מאסורו וכו':

בבוקר עושים הרבה ברכות ומזכירים כמה פעמים שם השם, אחד אחרי השני, מה שאין כך בפעם אחרת, כי זה עיקר הגרלת שמו, שם השם שנתגלה מחדש בכל יום, כענין האדם שממש יוצא ממאסר ומתחיל לשמוח ולהודות, כי כל דבר פרטי שיש בזה שהוא כהזכרת הוא כל הסדר של תיקוני המידות, לקבל מוחין ושפע הרצון למקום עוה"ז ממש [לעשיה - ובפשטות הוא כל דבר פרטי שנצרך לחיותו] זאת עיקר הגרלת שמו ממש למעשה.

והנה זאת נמשך מהארת הרצון בעת חצות שהשי"ת מעורר רצון חדש של ההמתקה והתחלה חדשה, ורצון עולה בגי' שמו, הרי שהרצון צריך להביא אתנו לברך ולהזכיר כמה פעמים שמו ית'. כי חצות הוא מציאות המשכת מידות הרחמים בכל יום מחדש

שלימות ההודאה להשי"ת ע"י ברכת התורה

ו) וזה בחינת ברפת התורה שהזהירו רבותינו זכרונם לברכה (נדרים פרק א) על זה מאד, וכמו שפתיב גם בשלחן ערוך (ארח חיים מז) ברכת התורה צריד לזהר בה מאד, כי עקר ברפת התורה הוא לברך את השם יתברך אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו וזה בחינת סגלה ומקיף שאי אפשר להשיג (כמו שמבאר בהתורה עתיקא סימן כא לקוטי א), והוא בבחינת סוד הג"ל שהוא בחינת הנקדה הקדושה הכלולה מכל הנקדות שבישראל שהוא בחינת משה שעומד בין הסטרא אחרא והקדושה שהוא בין השבועים עממין ובין קדשת ישראל שזהו בחינת בין שמד לרצון, שעל-ידי זה עוסק לגיר גרים להעלותם מבחינת שמד שהוא הרע של השבועים עובדי כוכבים ולהכניסם לקדשת ישראל שהוא בחינת רצון. ושם סוד ההבדלה בין קדש לחל בין ישראל לעמים וכל אחד מישראל צריד להודות על חלקו בכל יום שזכה לצאת משמד לרצון מזהמת העובדי כוכבים לקדשת ישראל, כי על-ידי ההודאה לשמו יתברך מעורר נקדתו הטובה שתהיה נכללת בשמו יתברך שהוא רצונו פנ"ל:

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קב"ה הלכות ברכת השחרור ה אות א-ל

הברכה היסודית לכל מציאות היום הוא ברכת התורה, ויש שמברכים באחרונה כי כמה שעסקנו להורות, עוד לא הגענו לנקודה, עד שלא ברכו על התורה עוד לא הודינו להשם על החיים כי הכל בכח התורה, אלא שלכאורה הכל בכח הלימוד ולא הברכה, אבל האמת אינו כך כי הכל בכח הברכה בעצמה - כמ"ש להלן ענין שלא ברכו בתורה תחילה.

וזהו כוונת העולה לתורה ועוצם חשיבות העליה לתורה, כי מאיר הארת הרצון של אותו האור [מי' דחכמה שממשיך באותו הקריאה] כי בברכה"ת שם עיקר ההבדלה בחר בנו ונתן לנו, שזה נקודת הארת עת רצון שרק זאת עושה ופועל להבחין לצאת משמד לרצון.

עיקר פגם החקירות שרואה שהזדקן ולא הגיע למה שרצה

זוהו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (גרים פרק א) על פסוק (ימיה ט), על מה אבדה הארץ וכו' דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושוהו עד שפרשו הקדוש ברוך הוא בעצמו וכו', ומסקנו שעקר החרבן על שלא ברכו בתורה תחלה, כי עקר הקלקול שלהם היה שנפלו ברעתם כל כך עד שנכנסו לחקירות שאי אפשר להשיג עד שלא ידעו להבחין בין קרשת ישראל לזהמת העובדי כוכבים עד שלא ברכו בתורה תחלה שהוא אשר בחר בנו מכל העמים וכו', כי לא האמינו בזה מחמת שידעו בעצמן עצם קלקולם, על-כן אמרו נהיה כגוים, וכמו שכתוב, ואשר אמרתם נהיה כגוים וכו' ובאמת זה הפגם גדול מכל הפגמים, כי זה עקר פגם האמונה שרוצה להבין ולהשיג דרכי ה',

כמה יכולים לטעות וכמה הבע"ד מטעה בכל יום ממש בכל זה ממש בכל מה שר' נתן אומר פה, כמה הלב נמשך לשטות זה, שרואה קלקולו ועושה ברוגז וכו', אינו רואה ההפרש ואינו מתחיל להיות בשמחה, עי"ז הרי הוא מתדרדר לגמרי, כי באמת נכנס לחקירות כמה שאומר פה, זה חקירות, מה שאתה נכנס לחשוב מה שעובר עליך ונהיה זקן ועבר הזמן בלי שהגעתי למה שרצית, זה חקירות!

ומה הסיבה וממה עלינו להזהר? כמה עלינו לרוץ לרבינו בכל יום מחדש וכל זה מחמת שהיו מרחקים עצמן מאד מצדיקי אמת, כמו שכתוב (דברי הימים ב, לו) ויהיו מלעיביים במלאכי אלקים ומתעתעים בנביאי וכו', ולא בטלו דעתן אליהם שהם בחינת משה שהם מעלין משמד לרצון ומבדילין בין קדש לחל בין ישראל לעמים ויודעים למצא הנקדה טובה (דף קי"ח) בכל אחד מישראל אפלו אם נפל כמו שנפל רחמנא לצלן, ועל-ידי זה הכל יכולין לעלות, והעקר על-ידי שמכניסין בכל אחד מישראל שיברך ויודה על חלקו שהוא מזרע ישראל ולא עשני גוי וכו' כמו שמבאר בדברי זכרונם לברכה הרבה בזה ואינו עוזר רק ע"י שמבטל דעתו להרבי ומחפש באמת. אחרת; הכל חכמות, לא יעזור כלום, כי העיקר הוא הביטול הזה - ואם לאו, אפי' שיש הרבה דברים טובים, אך זה הכל נמשך מאיזה מוח שעוד אין בו הארת האין, מידת הרחמים, לזאת עיקר הביטול לענין הארת הרצון שמביא התחזקות ועבודת השם.

והם פגמו בזה על-ידי שלא ברכו בתורה תחלה וכו"ל, ועל-כן על-ידי זה דיקא אבדה הארץ וכו' וכו"ל, ועל-כן דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושוהו, כי זה הסוד אי אפשר להשיג וכו"ל, כי הוא בחינת תכלית הידיעה ולא נרע, רק השם יתברך בעצמו פרושו להצדיקים ולהנביאים שידעו הצדיקים מעתה ללמד את ישראל איך יחזקו את עצמן בנקודת קדשת יהדותם שיש להם מצד תולדותם שהם מזרע ישראל, כי זה יקר מהכל, ויודו ויברכו להשם

יתברך על זה תמיד, שזהו בחינת ברכת התורה, שעל-ידי זה יצאו משמך לרצון תמיד ויהיו נכללין בשמו ורצונו יתברך לעולם: השי"ת בעצמו פרשו להצדיקים, והם מלמדים אותנו את מה שה' פירש להם, וזה מה שאנו צריכים לשמוע, לשמוע כהיום, גילוי ופירוש זה היטיב, להבין אמיתת הדבר, ולשמח במה השי"ת קידש אתנו, ובכל מה שמראה נקודות הטוב עד שנוסף לשמוח עם התורה וממילא לברך תמיד.

פנימיות הזוהרות מחמץ הוא ההתבדלות מחקירות בתכלית

(ח) ועתה נכנס ר' נתן להראות איך עיקר ההתקרבות להשי"ת הוא בהארת הרצון מתוך ענין פסח, בוודאי מלמד איך לקבל פסח אבל כדרך תורות אמת של רבנו מביא עניני כל הזמנים שמהם נבין הענין, והוא שייך לכל יום, כי יש להמשיך גאולה בכל יום 'קרבא אל נפשי גאלה', הרי שבא ללמד ונמצא למוד.

ועל-כן אחר קריעת ים סוף התר החמץ, כי עקר אסור החמץ הוא שלא להחמץ המוח בחקירות אלו ששרשם מסוד הנקדה הנ"ל בחינת משהו שמשם משתלשלים כל החקירות והקשיות, ובפסח שהוא תחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים שאז נבחרו ישראל מן השבעים עמים לרצונו ושמו יתברך, על-כן אי אפשר להזהר מחמוץ המוח בזה כי אם על-ידי שברלין מחמץ במשהו שהוא סוד עץ הדעת טוב ורע שצריכין עתה להשמר ממנו מאד על-ידי קדשת אכילת מצה שהיא אסותא ונזהרין מחמץ במשהו, היציאה ממצרים הוא ראשית ההתקרבות והוא ע"י הרצון כמה שיבאר, ואיסור חמץ שיש אז הוא לקבל מציאות הריחוק בכל חקירה וחכמה שאין בו הארת הרצון, כי בכל חכמתנו יש ערבוב טו"ר כמו המעשים שלנו, ואז נופל לחקירות הנ"ל, והרי לזאת מוכרח הארת הצדיק הגדול, לא רק חכמה וידיעות, אלא חכמה וידיעות שנתגלו מהצדיק שיש בהם כלליות הלימוד יחד עם מציאות התקרבות להשי"ת ששייך לנו, וזאת לבוש הרחמים.

ענין היתר החמץ אחר קריע"ס, שבכח הצדיק אין מפחדים מדבר מותר

אבל אחר קריעת ים סוף שאז היה גמר גאלת מצרים ואז היה באמת רעש גדול למעלה על-ידי קשיא זאת, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, ולא קרב זה אל זה כל הלילה, שהיה קשה לפניו יתברך קריעת ים סוף מחמת גדל הקטרוג מה נשתנו אלו מאלו הללו עובדי אלילים והללו עובדי עבודה זרה וכו', כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, אבל השם יתברך ברחמי המתיק הדין והקטרוג והאיר סוד הנקדה הנ"ל שהיא סוד הבדלה שבין ישראל לעמים שזה בחינת מה שמבאר בזהר הקדוש 'מה תצעק אלי' בעתיקא תליא וכו', עתיקא זה בחינת פדיון והמתקה הנ"ל בחינת רעוא ורעוין כידוע, ועל-ידי זה נקרעו המים ונגמר גאלתן של ישראל.

סיום איסור חמץ הוא אחרי יום קריע"ס, והנה מגלה ר' נתן נפלאות נוראות שזה מה שאמרנו חו"ל שהיה אז קטרוג 'הללו והללו עובדי ע"ז' שאמיתת הענין אינו רק קטרוג למעלה, אלא זה נעשה בכל שנה, שהוא ענין הקטרוג שאדם עושה לעצמו במחשבתו שהוא רחוק מאד וכו', והרי השי"ת עזר ועברנו ים ביבשה, ושם בזה"ק מתגלה שזה היה ע"י בחי' עתיקא [ומבואר שזה ענין נורא של עתיקא בעת הקטנות גם כן] כידוע, שזה עוצם כוחו של רבינו שהפליא להשלים רחמי השם להעולם, הינו התגלות אור הרצון למעשה לעבור ים המחשבות והבעיות, ועי"ז הותר החמץ.

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קכ"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

ועל-כן אחר כך התר החמץ, כי כבר נמתק החמץ על-ידי הארת ההמתקה הנ"ל, ואין לו עוד כח להחמיץ המוח מאחר שכבר בטל השם יתברך בעצמו הקטרוג הנ"ל, יסוד גדול שאחרי שמקבלים הכח לתקן כבר אין מה לפחד מדבר מותר, וכך לענין העצבות או החולשה והריחוק אם יש עצה נכונה בלב, אין לפחד, ובוודאי יצליח לעורר את עצמו מאד ע"י תפילה וחיזוק אם רק יעשה מה שיכול בוודאי.

וראו כלם את היד הגדולה וכו' ויאמינו בה' וכמשה עבדו, כי בודאי צדיק ה' ואנו בני בחיריו וכל הרוצה להתקרב לקדשותו יתברך צריך לבוא אליו למשה ולישראל שמעלה הכל משמך לרצון עד יקום כי אז אהפך אל כל העמים שפה ברוחה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד במהרה בימינו אמן, כן יהי רצון:

בזה מגלה נוראת הענין שדייקא בזה נאמר ויאמינו בהשם, בפשטות הרי באו לאמונה, אבל קשה שהרי היה אז דעת ממש, והלא אמונה הוא במצב של הסתרה, והרי אז בקריע"ם היה תכלית הגילוי? אלא שזהו שורש האמונה, בלי אמונה במשה עבדו והמשכת כח תיקונו, אין כח לאחוז באמונה בה'.

תיקון הצות וברכת התורה ענין אחד

(ט) וזהו 'הצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך', להודות לך על משפט צדקך זה בחינת ברפת התורה שמברכין ומודים לשמו יתברך אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו שהם משפטי צדקו, וזהו בחינת הצות לילה אקום להודות לך וכו', כי קימת הצות וברפת התורה הם בחינה אחת, כי על-ידי זה מעוררים הנקודה טובה שבו מקדשת ישראל שהוא בחינת משה שעל-ידי זה הוא נבדל מן העמים ומן הרע שלהם ועולה ונבלל בקדשת ישראל שהוא בחינת רצון וכו' וכנ"ל, ועל-כן נסמכו זה לזה:

ביציאת מצרים התגלה עת רצון ופדיון הכולל

(י) וכל זה הוא בחינת פסח אסור חמץ ומצות אכילת מצה, כמבאר לעיל על מאמר רבותינו זכרונם לברכה אין בין חמץ למצה אלא משהו, שהמשהו הוא בחינת הנקודה הקדושה, בחינת משה שעומד בין שמך לרצון, כך כל ישועתינו היא נקודה שיש לפעול אצל השם, ובוודאי נפעול, וכך הוא בכל נקודה של חיזוק.

כי מובא בכל הספרים שחמץ בפסח הוא בחינת עבודה זרה אל אחר כפירות, שזהו בחינת שמך, בחינת זהמת וטמאת מצרים שהם בחינת כלל השבעים עובדי פוגבים וישראל נבחרו אז מהם לעם סגולה ונכללו בשמו יתברך שהוא בחינת רצון פנ"ל שהוא בחינת מצה, ועל-כן בפסח בתחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים אסור החמץ באסור חמור מאד בכל יראה ובל ימצא. ולאחר קריעת ים סוף התר החמץ, ובשבועות זמן מתן תורתנו מביאין חמץ דיקא לקרבן בשתי הלחם.

זה כלל עבודת ליל הסדר שר' נתן עומד לבאר להלן- ומתחיל להראות שהרי לשון התורה בלקו"מ סי' רט"ו שהכל בכח של פדיון, והכל רוצים לזכות לפדיון ע"י הצדיק שיכול לפעול באמת, ולזה פותח ר' נתן להראות שבמצרים נאמר לשון פדיון הפורך וכו', כי עקר הגאולה ממצרים ומפל הגליות וכל התקרבות ישראל להשם יתברך הוא על-ידי בחינת פדיונות שהוא

בחינת המתקת הדינים שעל-ידי זה פדה אותנו ממצרים, כמו שכתוב (דברים יג) והפוך מביית עבדים, ועל-ידי זה הוא פודה אותנו גם עתה מכל הצרות, כמו שאנו אומרים בכל יום, פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך וכו' ואנו מקוים שיגאל ויפדה אותנו מגלות המר הזה גאלה שלמה למען שמו כמו שכתוב (תהלים קל) והוא יפדה את ישראל וכו' ומביא גואל לבני גניהם למען שמו וכו' ואם נאמר פדיון, בוודאי הכוונה לכח הפדיון הכולל הזה.

ועקר הוא הפדיון העליון הכולל הנ"ל שהוא על-ידי בחינת הסתלקות משה על-ידי בחינת עת רצון בחינת רעוא דרעוין שעל-ידי זה מתבטלין ונמתקין כל הדינים וכו' כנ"ל, אבל עקר זאת ההמתקה וזה הפדיון בתכלית השלמות יהיה רק בביאת משיח שהוא משה שנאמר בו ועד עתיק יומין מטא לבושה בתלג חור וכו', ששם הוא בחינת רעוא דרעוין וכו' פידוע מראה קצת שורש הענין ע"פ אמינות הסוד בענין מידות הרחמים בחי' עתיק וכו', ובגאולה השלימה נזכה להארתו בשלימות.

תחילת הישועה בפסח ע"י אתעדל"ע, ובמתן תורה נתגלה שלימות הרצון ופדיון הכולל

ובשביל זה מאן משה בשליחותו הרבה ואמר (שמות ד) שלח נא ביד תשלח כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד, כמו שפרש רש"י, והוא מדברי רבותינו זכרונם לברכה (פרקי דרבי אליעזר פרק מ) כי ידע שאין בכוחו לגמר הפדיון הזה בשלמות גמור כי אם לאחר הסתלקותו ושיסתלק לשם, ועל-ידי זה יהיו כל הגליות והצרות רחמנא לצלן מתקף הדינים על-ידי הכפירות ועבודה זרה וכו', כי לא יצאו עדין לגמרי מבחינת שמך לרצון וכו', כי ביצי"מ ידע משה רבינו שלא יצליח לעלות להמשך שלימות הרחמים כ"א ע"י עבודתנו וכו', ואם כן אין שייך להצליח להרים כבוד השם, לזה ביקש משה הנהגה אחרת, משה בוודאי ידע, אבל השם יתברך הכריחו לילך והבטיחו שאף-על-פי-כן יגאל את ישראל ויזכו לקבל את התורה בשבועות, כמו שכתוב, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו', הינו שהבטיחו שיקבלו את התורה בשבועות ואז יזכו להארת הרצון הנ"ל, והשי"ת גילה שהנהגה זו יבא אחרי מ"ט ימים שיקבלו התורה, שם יאיר כבר שער הן, ותמיד יהיה לישראל תורה וצדיקים שיאירו לנו אורה - כי זאת ענין תקוני הכתר של שבועות, שהמוחין של הספירה נשלמים.

כמו שפרש רש"י (מכילתא פרשת בשלח) בשבועות נדמה להם כזקן מלא רחמים שהוא בחינת עת רצון הנ"ל שהוא בחינת י"ג תקוני דיקנא כמובא באיירא רבא ובפגות שבשבועות עולין לשם, כי עקר התקרות ישראל להשם יתברך היה בשעת מתן תורה שאז נתקרבו כגרים שמתגדין כמו שפרש רש"י שם שנתגירו כגרים על-ידי הזאה וטבילה וכו' ועקר התקרבות הגרים הוא על-ידי בחינת פדיון הנ"ל, שעל-ידי זה עולים משמך"ד לרצון על-ידי משה שעל ידו נתגירו וקבלו התורה: ולזאת היה קשה למצוא איך להתחיל, והיה מוכרח אתערותא רלעילא שהשם ריחם עלינו - וזוהו התחלת הישועה בפסח, שגם הוא כח ההמתקה של עת רצון [כאשר יבאר בהמשך כל ענין הסדר ופסח שהוא מציאות של הארת הרצון שפסח ודילג על כל מה שהיה חסר, אלא שמדקדק להראות ההפרש הדק, שבין פסח לשבועות, והפרש זה הוא קשה להכיר, וזה החידוש של מה שאין מכירים מה שמוחין וחכמה ומנהגים זה הרי נפלא וטוב, מה באמת נצרך עוד, והרי באמת זה שנצרך הוא שהשי"ת ירחם ויעזור לנו כי לעולם חסדו, חסד הגדול של הרצון, וזה ע"י תפילה ואמונה שזהו דרך הרבי, ובענין זה יובן מציאות הטוב של מה

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קב"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

שיש מקודם שזה עיקר העבודה, ומה שמוכרח ההשלמה של הארת הרצון] אבל בשלימות זה, נמצא כלל כוחות המוחין של גדלות וקטנות [הרי בזה מראה ר' נתן סוד כמוס מהו ענין הכ"ד פריונות שהם כלליות המשכת אלו המוחין וכו' שהם מוחין גדולים מאד] שורש הרחמים בצורה שמוכרח להתחלה, והוא נמצא בפסח ובעוד דרכים.

יא) אבל בשעת יציאת מצרים קדם קבלת התורה לא היה אפשר לעלות לשם כמוכן בפנות, וזהמת מצרים היה נאחו בהם מאד, על-כן היתה קשה הגאלה מאד, אך השם יתברך האיר עליהם מוחין רבים וגדולים בהארה נפלאה מאד שלא כסדר ועל-ידי זה נגאלו, אבל אף-על-פי-כן עדין לא עלו עד בחינת הדיקנא קדישא שהוא בחינת עת רצון הנ"ל עד שבועות, רק הגאלה היתה על-ידי הארה עצומה של כל המוחין וכו', הינו שהגאלה היתה על-ידי בחינת עשרים וארבעה מיני פריונות הנ"ל רק שנמשכו בלם בהארה נפלאה, כי כל הפריונות והגאלות שהם על-ידי המתקת הדינים בלם הם על-ידי הארת המוחין פידוע וכנ"ל, וכל מה שמאירין המוחין ברבוי יותר ובהארה עצומה יותר נמתקין הדינים יותר ועל-כן בשעת יציאת מצרים אף-על-פי שלא עלו עד בחינת הדיקנא כנ"ל שמשם הפדיון העליון הכולל, והיתה הגאלה על-ידי בחינת עשרים וארבעה מיני פריונות הנ"ל, אבל היו נמשכין בהארה נפלאה ועצומה על-ידי עצם רבוי המוחין וכו' עד שנתפטל זהמת מצרים ונפדו ונגאלו מהם ועל-כן אז אסור החמץ במשהו, כי אז צריכין לבטל ולבער החמץ לגמרי: ובכל זאת עדיין לא היה דרך לקבל הכתר, לכן עוד יש איסור חמץ, אבל בזה דפסח נעשה הדרך לעלות לשלימות פדיון הכולל בשבועות.

הקב"ה נמצא, חי וקים, אי מה אתה דואג? מאה אחוזי שהכל יהיה טוב!

יב) כי חמץ ומצה הם בחינת טבע והשגחה, כי מצה הוא בחינת השגחה, בחינת מן, בחינת לחם מן השמים, כמו שפרש רש"י (קדושין לח), עגה שהוציא ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן, כי נאפית בחפזון בלי רבוי ותחבולות להחמיץ ולהטעים העסה כמו שעושין בלחם חמץ, כי מצה בחינת בטחון בהשגחתו יתברך לבר בלי שום עסק ומלאכה, כמו שכתוב (שמות יב) ויאפו [דף קי"ט] את הבצק וכו' עגות מצות כי לא חמץ וכו' וגם צדה לא עשו להם יסוד ההתחלה הוא לחשוב בהשגחה לא לדאוג גם כאשר נופל סיבה לדאגה, רק לברוח לגמרי מכל חכמה לתוך השגחת הבורא שנמצא חי וקים, ומה אתה דואג.

אבל חמץ הוא בחינת טבע, בחינת דינים שנמשכין מבחינת אלקים שהוא בגימטריא טבע, כמובא, שמשם כל תאוות המזון, בחינת (תהלים עא) מפך מעול וחמץ שבאים לידי גזלות על-ידי רבוי תאוות ממון שהוא על-ידי בחינת כפירות שאומרים פחי ועצם ידי עשה לי וכו', ומחמיצין המוח כל ימיהם איד להשיג ממון על-ידי איזה סבה ותחבולה פאלו היה בכחם לזה, מה שבאמת הוא להפך כי לא ממוצא וממערב וכו' כי אלקים שופט וכו', ועקר אחיזת הטבע בחינת חמץ הוא מדינים פידוע, שמשם השתלשלות אחיזת העבודה זרה והכפירות וכו' צורך הפרנסה וכל מה שצריכים לחיים, מפיל את האדם, כי זה גורם מחשבות זרות שזה חימוץ המוח, ולפי עומק החוש של תפיסת הראגה, כך אין כח לחשוב בתורה ועבודה והארם נופל, ועי"ז חושב מכסף וכו', וכואב לו הבלבול, אין לו, היה לו הפסד, מה הרוויח, הרוויח פחות מדי, מה היה או מה יהיה וכו', ואע"פ שיש הרבה עבודות, ההתחלה הוא בבחי' פסח לדלג על המציאות לתוך רעת שאין מי שעושה ופועל רק השי"ת, ואני סמוך ובטוח מאה אחוז, הכל יהיה טוב.

אבל בשממיתקין הדינים בשלמות על-ידי פדיון העליון הכולל הנ"ל, אזי נתהפך מדת הדין לרחמים, ואז נכלל הטבע בהשגחה בבחינת ה' הוא האלקים, כי זוכים לאמונה שלמה שגם הנהגת הטבע הוא רק בהשגחתו יתברך רק שאין אנו מבינים דרכיו יתברך כח האמונה הוא ההתחלה להגיע לאמונה ממש, אמונה ודעת שעי"ז כן חוזר לעצמו ויכול להיות בתוך מצב של עוה"ז עם צרכים ואנשים רק וכו' אבל גם שם מאמין כמו בעת הביטול, וזה עיקר העבודה שגם אח"כ במציאות לא יתבלבל וישמור המחשבה.

ר' נתן עושה לנו יציאת מצרים ממש' בלשון דבה"ק איך לצאת מכל הדאגות של פרנסה

ועל-כן אפלו מי שעוסק במשא ומתן ומרויח ממון שנדמה שהוא על-פי הטבע, אבל באמת הכל הוא בהשגחתו יתברך כאשר אנו רואין שהרבה טורחין ומגיעין עצמן ביגיעות עצומות ומאומה לא ישאו בעמלם, אדרבא הם מפסידין ממונם על-ידי זה כנראה בחוש בכל עת על-כן צריך כל אדם להאמין שכל הפרנסה והממון נמשך להאדם רק בהשגחתו יתברך לבר, ומה שצריכין איזה עסק זה הוא מדרכי נפלאותיו יתברך שאי אפשר להבין, כי בודאי דרכי ה' אי אפשר להשיג, כי השם יתברך שברא את העולם יש מאין המחלט וגם עתה הוא מצמיח חציר לבהמה וכו' ומצמיח אילן גדול כזה מגרעין אחד וכו', הוא יכול לברא ולגדל את האילן בלי נטיעת האדם ולהצמיח התבואה בלי חרישה וזריעה של האדם, אך השם יתברך ברא הכל בשביל האדם ורצה שהאדם דיקא יעשה איזה עסק בשביל גדול התבואה והאילן, וכן שיעשה איזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה, אבל בודאי הכל ברצונו יתברך ובהשגחתו לבר.

ובאמת כל עקר יגיעת האדם בהתבואה ובעסקי המשא ומתן וכו' הכל היה מחטא אדם הראשון שנגזר בזעת אפך תאכל לחם בעצבון תאכלנה, כי אדם פגם בהשגחה, בבחינת מצה שהוא אילנא דחיי עץ החיים, ואכל מעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת חמץ כמובא. ועל-ידי זה באמת נגזר עליו בעצבון תאכלנה, שמשם כל היגיעות הנ"ל כאן מגלה ענין נורא שחטא אדה"ר היה בחי' חמץ [שורש הדברים כתוב בזה"ק, אבל זהו הביאור] וזה מה שכתוב שחטא עץ הדעת היה ע"י חטה.

אבל ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זהמתן ועל-כן כל המקבל עליו על תורה מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ, כי צריכין לקיים הוי ממעט בעסק ועסק בתורה, כי כל הפרנסה ממנו יתברך לבר, וזה זוכין על-ידי בחינת שבועות שהוא קבלת התורה שאז נמשך עת רצון הנ"ל, בחינת פדיון העליון הנ"ל, שעל-ידי זה נמתקו הדינים בשלמות עד שנתהפך הדין לרחמים עד שנכלל הטבע בהשגחה שזהו בחינת שנמתק בחינת החמץ בשלמות, ועל-כן אז מביאין חמץ דיקא לקרבן, כי נמתק הדין כל כך על-ידי פדיון העליון הנ"ל עד שמאמינים בהאמת שגם הטבע בעצמה שהוא העסק במשא ומתן הוא רק השגחתו יתברך.

למעשה האדם צריך להרבות בתורה, אבל למעשה יש טרדות תמיד, ולמעשה משמים חסר בפרנסה לפעמים - והרבה שואלים, ויש מצבים קשים, אבל ברירו ומלתא בזה, כי גם אם עושים מלאכה, באמת יש זמן לתורה ותפילה, כל מה שאין זמן הוא ע"י הדאגות, אם יקבל שני הדרכים, א. להתבטל להבין מה שהשם מסדר לי אני מקבל, ב. ואח"כ יעלה לדרך כלליות הטבע בהשגחה, אז יראה שגם המלאכה היא עבודת ה', ועי"ז יצליח גם בתורה ותפילה.

המלאכה היא להשכיח עון, ורבים צריכין לזה מאד - אבל יש לבקש להתקדם

ואז גם העסק שעוסקין במשא ומתן הוא בקדושה גדולה, בבחינת משא ומתן באמונה, בבחינת טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון, כי באמת עקר עסק המשא ומתן הוא רק בשביל זה כדי להשפיע העון, כי ידוע לכל אחר ואחר איך המחשבות רודפים אותו בכל יום וכו' ואין תקנה לברח מהם כי אם על-ידי התורה שהיא עקר ההצלה והרפואה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל), בראתי יצר הרע בראתי תורה תכלין וכמו שכתוב, מזימה תשמר עליך וכו', אבל אי אפשר להאדם לעסק בתורה בכל יום, ובפרט ההמון עם, על-כן סבב השם יתברך בדרךיו הנפלאים שיצטרף האדם לעסק באיזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה כדי להשפיע העון הנ"ל אבל באמת כל הפרנסה הוא ממנו יתברך לבר בהשגחתו יתברך לבר:

(ג) עתה חוזר על כל הנ"ל יחד ורואים נוראות הענין: ועל-כן בפסח אסור החמץ באסור חמור מאד, כי כל זמן שלא נמשך המתקת הפדיון העליון הנ"ל, אזי נאחזת הסטרא אחרא שהם הפירות בהחמץ מאד ואי אפשר להפכו אל הקדושה רק על-ידי קדושת רבוי המחין שנמשכין אז בפסח מבטלין ומבערין אותו לגמרי, אבל אחר קריעת ים סוף שאז נגמר הגאולה לגמרי ונתגלה קדושת ישראל כנ"ל.

ועקר קריעת ים סוף היה על-ידי בחינת יוסף שגם הוא נסתלק בעת רצון הנ"ל בשבת במנחה שעל ידו היתה עקר הגאולה, כמו שכתוב (שמות יג), ויקה משה את עצמות יוסף עמו וכו', וזה בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש מה תצעק אלי בעתיקא תליא מלתא, שהוא בחינת רעוא דרעוין הנ"ל, שהרי אז התחיל להאיר ביותר בחינת העת רצון הנ"ל על-ידי בחינת עצמות יוסף כנ"ל ועל-ידי שכבר התחילו ישראל להכין עצמן ששה ימים של הספירה לקבלת התורה, על-כן אז נמתק הדין ביותר על-כן אז נמתק החמץ על-ידי בחינת עת רצון הנ"ל עד שיכולים לאכלו אחר כך וגם על-ידי שכבר קבלו אסותא שהוא מצה, כמו שכתוב בזהר הקדוש, הינו שעל-ידי אכילת מצה ובעור חמץ וכו' לאמונת ההשגחה כל כך עד שאחר כך אפלו פשוטאכלים חמץ לא יזיק להם, הינו שאפלו פשיעשו איזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה לא יפלו לכפירות של הטבע חס ושלום לומר כחי ועצם ידי וכו' חס ושלום, רק יאמינו בהשם יתברך שכל הסבות מאתו יתברך לבר, והנהגת הטבע בעצמה היא בהשגחתו יתברך לבר ובכל ימי הספירה ממתיקין הדינים עד שביום שבועות הקדוש זמן מתן תורתנו נמשך העת רצון הנ"ל בשלמות יותר עד שנמתק הדין כל כך עד שנתהפך בחינת חמץ בחינת טבע ועולה לקרן כי נכלל הטבע בשלמות בהשגחה וכנ"ל:

שנובה למצוא הצדיק שבכחו לעשות הפדיון - בזה מגלה כוונות הפדיון והמבין

יבין

(יד) ובשביל זה מביאין מעות לפדיון להצדיק, כי מעות בחינת דינים, הרי שהצדיק שמקבל מעות אינו אוהב את זה, ואינו סומך על כסף, רק אורבה מבין שהבאת לו את כוחות הבלבולים שלך, כולם כלולים בתוך הסך שאתה נותן, לפי מה שבאמת רצונך לצאת ממאסר הקטנות ולבא לאמונה, כאשר אתה מאמין ישר זה יוכל לעזור לך.

וכשהצדיק לוקח המעות לפרנסתו ואכילתו, עולה המעות לשרש הפרנסה שתלוי במזל לא כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בבחינת תרין מזלין דריקנא קדישא, שהוא בחינת עת

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קב"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

רצון הנ"ל, כמוהו בפגנות, ועל-ידי זה נמתקין הדינים, על-ידי בחינת פדיון העליון הנ"ל שהוא העקר, עיין שיחות סי' כ"ד כי מי שיצא מהתאוות כל ענין של עוה"ז, מחדש מוחו להשגת אלקות, וכמ"ש שממש כמו שחוטפין אותו לאביו חזרה, לאחד אבא ובן.

כי אפלו בשעושי פדיון פרטי צריכין לקבל איזה הארה משם, כמוהו במקום אחר בכל ענין של מוחין שייך אחרי שזכינו לקבלת התורה להמשיך קצת משם, כאשר יש להבין זאת גם בהספירה בעצמה.

כשבני ישראל הוציאו ביזת מצרים, ונכללים במשה שעולה לקחת עצמות יוסף, בזה נשלם הפדיון הכולל

וזה בחינת גזת מצרים ובזת הים שהזהירם השם יתברך על זה מאד כדי לקיים הבטחתו שהבטיח לאברהם אבינו עליו השלום ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, כי כשישראל הוציאו העשירות והרכוש ממצרים ובא לידם לרשות דקדשה זה בחינת פדיון הנ"ל שהוא על-ידי שבא המעות ליד הצדיק, כי ישראל נגד העובדי פוכבים והמצרים נקראין בלם צדיקים כמו שכתוב, ועמד בלם צדיקים וכו', ועל-כן בשבא הרכוש לידם נמשך בחינת הפדיון הנ"ל, זה עיקר ההבחנה להבין גדולתו ונכללים בהצדיק והכל בכח משה שלקח עצמות יוסף עמו שנסתלק גם כן בשבת במנחה וכו' וכו"ל ועתה מה יפו ומה נעמו דברי רבותינו זכרונם לברכה שאמרו (סוטה יג),

א. וזלה"ק שם [שיחות הר"ן סי' כ"ד] אות - כד' מעלת הזוכה לתן מעות לצדיקי אמת היא גדולה ויקרה מאד מאד. משל בן שנתרחק מאביו והבן יש לו געגועים גדולים מאד לאביו וכן האב יש לו געגועים גדולים לבנו. לימים נתישב בדעתו האב לילך ולסע לבנו. וכן הבן נתישב גם כן לילך ולסע לאביו. והלכו ונסעו זה לזה, וכל מה שנתקרבו יותר נתגדל ביותר הגעגועים שלהם. והיו הולכים ונוסעים זה לזה. דהיינו האב להבן והבן להאב, עד שנתקרבו ולא היה ביניהם כי אם שתי פרסאות לבד. והבין האב בגדל הגעגועים שלו, שאם יניח עצמו להיות נמשך אחר הגעגועים לא יהיה לו כח לסבל עוד הגעגועים של אלו השתי פרסאות. וכן הבן הבין גם כן שאין לו עוד כח לסבל הגעגועים של אלו השתי פרסאות האחרונות ואם ימשיך עצמו אחריהם תצא נפשו חס ושלום. וישבו עצמן להשליך לגמרי כל הגעגועים ולהעבירם מדעתם. בתוך כך, בא אחר עם עגלה וחסף את הבן והביאו לאביו במהירות גדול. כמה תענוג נפלא ועצום גרם זה האיש שהביא את הבן להאב שהיה להם געגועים כאלה:

וכן הצדיק שהוא בן להשם יתברך, ומחמת מסך המבריל נתרחק מאביו יתברך. ויש געגועים כביכול לשם יתברך וכן להצדיק לחזר ולהתקרב להשם יתברך. ובתוך שהם מתקרבים זה לזה עד שהגיעו סמוכים זה לזה ואין ביניהם רק הרחק מעט כנ"ל. והבינו שלגדל הגעגועים אי אפשר לסבל עוד והסכימו להשליך הגעגועים מדעתם. כי הוא יתברך אמר: האם אין לו רק עסק זה? הלא יש לו כמה וכמה עולמות וכו'?! וכן הצדיק אמר בדעתו: וכי אין לו רק זאת? (דהיינו געגועים הנ"ל) הלא יש כמה עובדות אחרות שצריך לעשות כגון יציאת תפלין ושאר מצוות?! והסכימו להעביר הגעגועים מדעתם. בתוך כך בא איש ישראלי אחד עם עגלה. והביא להצדיק פרנסה ועל ידי זה קרבו והביאו אליו יתברך. כי "צדיק אוכל לשבע נפשו" (משלי י"ג בה) וזה בחינת "והשביע בצחצחות נפשו" (ישעיה נ"ח יא). ונמצא שהצדיק הגדול האמתי זוכה על ידי פרנסתו ואכילתו לבחינת אורות הצחצחות ועל ידי אלו הצחצחות נתבטל מסך המבריל ועל ידי זה נתקרב הצדיק להשם יתברך. נמצא כמה וכמה תענוג גרם זה האיש שהביא פרנסה להצדיק האמתי שעל ידי זה הוא מביא ומקרב את הצדיק להשם יתברך כנ"ל:

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קכ"ה הלכות ברכת השחרור ה אות א-ל

חכם לב יקח מצות (משלי י')- זה משה שכל ישראל עסקו בבזה והוא עסוק בעצמות יוסף, הינו כפ"ל, כי דיקא על-ידי קדשות עצמות יוסף שעל-ידי זה נמשך בחינת הרצון הנ"ל, על-ידי זה נעשה התקון שעשה ישראל על-ידי לקיחת הבזה כפ"ל, ועל-כן דיקא אז בשעסקו בבזה, אז דיקא עסק משה בעצמות יוסף, כי כל זה בחינת הפדיון הנ"ל על-ידי הממון שבא ליד הצדיק שיכול להמשיך את רצון כפ"ל: כך יש מתמיהין מה ענין הביזה, אך לאור דבריו הרי הכל מקושר, והכל מקושר למה שיש כח הצדיק עצמות יוסף שזה ענין שמשה עולה לעורר הארת הרצון כי יסוד עולה לדעת ולכתר וכו', שזה בחי' מה שמשה צריך בחי' יוסף. בקיצור.

פדיון ענינו לצאת מצרה, היינו להמתיק הדין כדי להגיע שלא יהיה צרה, שזה ענין פסח שבו נמתק, ובשבועות נכלל החמץ במצה ונעשה הרחבה.

(טו) וזה בחינת קרבן תודה שהוא המבקר מכל הקרבנות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדרש רבה צו פט) כל הקרבנות בטלין חוץ מקרבן תודה, כי בתודה היה חמץ ומצה, מה שאין בן בכל הקרבנות, כי זה עקר השלמות בשממתיקין הדין כל כך עד שחמץ נכלל במצה, שנכלל הטבע בהשגחה וכו' כפ"ל, שזה זוכין כשיוצאין מהצרה שאז מביאין תודה, כי כשיוצאין מהצרה זהו רק על-ידי בחינת פדיון הנ"ל, ועל-כן אז נכלל חמץ ומצה יחד שזהו בחינת שבועות שאז מביאין שתי הלחם מחמץ דיקא וכמובא ששתי הלחם של שבועות (דף קכ) הם בבחינת קרבן תודה, הינו כפ"ל

ענין שבת הגדול - כי שבת הוא שורש הארת הרצון, ולכן הוא בפ' צו ששם מדבר מתודה

ועל-כן על-פי רב קורין פרשת צו בשבת הגדול שהוא השבת שלפני פסח, כי עקר הנס והגאולה של פסח היה על-ידי בחינת שבת שאז עקר הארת עת רצון הנ"ל בידוע, ועל-כן קורין השבת שלפני הפסח שבת הגדול, כי עקר הנסים והנפלאות של פסח שהם נקראים גדולים, כמו שכתוב, ספרה נא לי את הגדולות שעשה אלישע, הכל היה על-ידי שבת כפ"ל. ועל-כן קורין אז פרשת צו שמזכיר מפרשת תודה, כי עקר תכלית הנסים של פסח הוא לזכות לשבועות שהוא בבחינת קרבן תודה, וכפ"ל:

עד עתה גילה מהרנ"ת כמה שיש לזכות להבריל בין האור, וזה כוחה של חצות ויצי"מ וכו', ועתה ניגש לבאר נוראת שורשי ענין הארת הרצון.

וענין הזה מבואר בזהר הקדוש, ובעצם זאת מנוראת התגלות אור דרשב"י איך מידות הרחמים מאירים עלינו, כי אם יש רחמים איך שייך משפט, ואם יש סדר של משפט איך יש רחמים? וזאת מה שרשב"י מגלה בפרט במאמר הזהר שנקרא 'אורא רבא' (שנמצא בזה"ק בפר' נשא) שם כלליות דרכי המשכת הרחמים לתוך המשפט, כאשר גם בעת הסתלקותו בל"ג בעומר אמר רשב"י מה שאיתא בזהר באורא זוטא.

(טז) ועין באיורא רבא פרשת נשא מבאר דאית מצח ואית מצח וכו', הינו כי בחינת מצח דזעיר אנפין עשרין וארבע דינא עלאה משתכחין וכו', וכו' אתגליא האי מצחא אתערין כל מאריהון דדינא וכו' על חובי עלמא, הדין הוא דכתיב, ומצח אשה זונה היה לה וכו' ר' נתן מביא בזה סוד עצום שמגלה מציאות בחי' הנהגת העולם מושרש בבחי' ז"א, ויש להמשיך הרחמים לתוכו

ע"י התשובה וכו' וכאשר חסר התשובה הרי בבחי' הרעת של ז"א שחסר הגרלות יש ענין זה, שהוא שורש בחי' חמץ וכו' ומזכיר זאת להראות מהו עיקר כח הגאולה, כח של מצה וכו' כמו"ש להלן.

וזהו בחינת גרל האסור של חמץ בפסח, כי תקף הדין של בחינת מצח הזה שמשם אחיזת הסטרא אחרא והקלפות אי אפשר להמתיקו כי אם על-ידי התגלות מצח הרצון, וכמו שאיתא שם, בר ההיא שעמא פד סליקו צלותהון דישיראל לקמי עתיק יומין ובעי לרחמא על בני גלי מצחא דרעוא דרעוין וכו' מה יש להוסיף על לשון קרוש זה שהוא שורש כל חיות כח העולמות, מציאות הרצון והרחמים, והם עניינים עמוקים אבל גם פשוט שהשית מרחם עלינו וזה נוראת התגלות מצח הרצון שנעשה ע"י שעולים התפילות ונמשך שפע עתיק שורש הרחמים ומתגלה מצחא דרעוא דרעוין, שאנו מכירים זאת מסעודה שלישית של שבת שאז מאיר העת רצון.

גם כשיש מוחין גדולים לנאול את האדם, צריך עדיין ישועה ממצח הרע ולברוח לבחי' מצה

ועל-כן בפסח שעדין אין בנו כח להמשיך בשלמות הפדיון הנ"ל שהוא על-ידי התגלות מצח הרצון, על-כן צריכין לבער החמץ לגמרי ואסורו חמור מאד מאד בכל יראה ובל ימצא, כי חמץ' אותיות 'מצח' בהפך אתון, כי אחיזתו מהשתלשלות תקף היינים שבמצח הנ"ל, ועתה בפסח צריכין לבטלו ולבערו לגמרי, כי אין בנו כח להמתיקו ולהפכו אל הקדושה, רק שעל-ידי גרל עצם הארת כל המחין שנכנסין בפעם אחת בליל שמורים, על-ידי זה יש לנו כח לבטלו ולבערו לגמרי ולא יראה ולא ימצא בגבולנו כלל, אבל לא להפכו אל הקדושה, כי החמץ אז הוא בחינת מצח אשה זונה הנ"ל שהוא תקף זקמת מצרים ערות הארץ בחינת שמד-אל אחר-כפירות, כי זנות וכפירות הם תלויים זה בזה, כמובא במקום אחר, הרי שגם אם יש מוחין נוראים לגאול את האדם אינו מספיק לבטל אותו מהרע ולמצוא דרך חיים, כאשר יש באדם הרבה רעת וחכמה אבל אינו מאיר באמת לתשובה להביא איך לעמוד נגד עוצם המלחמה שמפילים תמיד, ועוד שייך בחי' מצח הרע ה"י כוחות התאוות והצער ח"ו - ולזה בורחים למציאות של מצה ועי"ז נמתק.

אבל על-ידי מצות ספירת העמר שסופרין ששה ימים עד שביעי של פסח שכבר התחילו להכין עצמן לקבלת התורה, על-כן נמשך עליהם הארה והמתקה מבחינת מצח הרצון, בחינת עתיק שמתגלה אז ומשם היה קריעת ים סוף בבחינת מה תצעק אלי בעתיקא תליא וכו' כנ"ל על-כן אחר כך הטר החמץ, כי נמתק על-ידי הארת מצח הרצון כנ"ל ובשבועות על-ידי קבלת התורה שאז עקר התגלות המצח הרצון כנ"ל, על-כן אז מצוה להביא חמץ דיקא לקרבן, כמו שכתוב, חמץ תאפנה וכל הרוג הקדוש הזה נקרא על שם שתי הלחם שבאים מחמץ, כמו שכתוב, בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם, כי אז מתגלה מצח הרצון, ואז החמץ שהוא אותיות 'מצח', יניקתו ממצח הרצון, שעל-ידי זה כל ההמתקות בחינת פדיון העליון הנ"ל, שעל-ידי זה עולין משמד לרצון ומתגריין גרים שכל זה הוא בחינת שבועות כנ"ל ועל-כן אז מביאין חמץ דיקא לקרבן וכנ"ל: מבואר שבשבועות מתגלה הכתר, והרי זה בחי' שתי הלחם כי באור הרחמים יש כח לעמוד נגד החמץ ואינו מפחד מזה, אורבה מהפך את זה להקדושה, שגם להמצה יש שלימות של בירור החמץ, וכמו שכבר ביאר לעיל.

מזכיר לשונות מופלאים של המתקת המצה, וכאשר ימשיך לבאר כלל עניני פסח מקדים כלל מציאות התיקון של הפדיון שמוכרה תמיד

(ז) וזה בחינת (פסחים ב), אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הַנֶּר וְזֶה בְּחִינַת הַסִּימָן לְסֹדֵר שֶׁל פֶּסַח, קָדֵשׁ וְכוּ' וּמִסִּים נִרְצָה, וְהַכֹּלֵל הוּא כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל שֵׁשׁ פְּדִיּוֹן פְּרָטִי שְׁמַמְתִּיק הָרִין מֵאִיזָה בֵּית דִּין מֵהַעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִין וְיֵשׁ פְּדִיּוֹן הַכּוֹלֵל שְׁמַמְתִּיק כֹּל הַדִּינִים שְׁבָעוּלָם שְׁבָכָל הַכ"ד בְּתֵי דִינִין שֶׁהוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת עַת רְצוֹן בְּחִינַת מִצַּח הָרְצוֹן כִּנ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין לִידַע שְׁכָל הַפְּדִיּוֹנוֹת וְהַמְתַּקֵּת הַדִּינִים שְׁבָעוּלָם שְׁזָה עֵקֶר הָעֲבוּדָה שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּכֹלל וּבִפְרָט כִּידוּעַ וּמוֹכָן בְּסַפְרֵי אֲמֵת, בְּלִם עֵקֶרָם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מִצַּח הָרְצוֹן הַנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיָן, כִּי אִם לֹא הָיָה מֵאִיר בְּחִינָה זֹאת בְּכֹל פַּעַם לֹא הָיָה אֲפֶשֶׁר לְהַתְקִים הָעוֹלָם מֵתַקְפָּה הַדִּינִים שְׁבַמִּצַּח הַתַּחְתּוֹן, וְכַמוֹכָא בְּאִיזְרָא רַבָּא הַנ"ל וּבִשְׂאָר מְקוֹמוֹת, רַק הַחֲלוּקִים הוּא שְׁתַּמִּיד מֵאִיר מִצַּח הָרְצוֹן בְּמִצַּחַת תַּתְּאָה בְּהַעֲלֵם גְּדוּל בְּצַמּוּם גְּדוּל מֵאֵד, כִּי בְּכֹל תְּפִילָה אֲנוּ מִמְשִׁיכִין מוֹח חֹדֶשׁ לְבַח' הַרְעַת לְהַצְמִיחַ בַּח' דִּיקְנָא שֶׁל ז"א לְהַמְתִּיק הָרִין, וּבְכֹל יוֹם בָּאִים לְהַתְחַן לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים, וְכַאֲשֶׁר עוֹבֵר אֲנוּ מִבְּקָשִׁים כַּח הַצְדִּיקֵי אֵמֶת לְהַמְתִּיק, כִּי מוֹכֵרָח כּוֹחַם הָאֲמִיתִי לְעוֹרֵר מִידוֹת הַרַחֲמִים.

וְכִי שִׁיזְדַּע לְעִשׂוֹת פְּדִיּוֹן כְּרָאוּי הוּא מִמְשִׁיד הָאָרֶה מִשֵּׁם לְמִטָּה בְּהַתְגַּלּוֹת יוֹתֵר עַד שְׁמִבְטֵל אִיזָה דִּין שְׁבָאִיזָה בֵּית דִּין מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, וְאִם יֵשׁ לוֹ כַּח יוֹתֵר יוֹכֵל לְבַטֵּל הָרִין מִכְּפָה בְּתֵי דִינִים כְּפִי כַּח הַפְּדִיּוֹן שְׁלוֹ כְּפִי הָאָרֶה שְׁמַמְשִׁיד מִמִּצַּח הָרְצוֹן לְמִטָּה וְכוּ', עַל-יְדֵי הַשְּׁמוֹת וְהִיחּוּדִים וְהַכּוֹנוֹת הַשִּׁיכִים לְזָה, וְכִפִּי כַּחוֹ מִבְּעֵשִׂים טוֹבִים שְׁזָה הָעֵקֶר וְכִפִּי הַתְּגַבְּרוֹתוֹ בְּתַפְלָה וְתַחְנוּנִים שְׁזָה עוֹלָה עַל הַכֹּל מִזְכִּיר מַה שְּׁקִיבֵל מִרְבִּינוּ דְרַכִּי הַפְּדִיּוֹן עֵנִין שׁתַּפִּילָה וְתַחְנוּנִים הוּא הַעִיקָר, יַחַד עִם קְרוֹשׁוֹת בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהַכּוֹנוֹת וְיַחּוּדִים בְּשְׁמוֹת הַקּוּדֶשׁ, וְהַשֵּׁם יִרְחַם עֲלֵינוּ שְׁנַמְצֵא דֶרֶךְ פְּדִיּוֹן וְכֹל זֹאת.

וְגַם יֵשׁ חֲלוּקִים בֵּין הַזְּמַנִּים, כִּי גַם בְּחַל עַל-יְדֵי תַפְלַת יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁף אִיזָה הָאָרֶה מִמִּצַּח הָרְצוֹן לְמִצַּח הַתַּחְתּוֹן וְכוּ', וְהַכֹּל כְּפִי כַּח הַתַּפְלָה, כִּנ"ל שְׁבַכֵּל תְּפִילָה נַעֲשֶׂה צְמִיחַת הַרְעַת. אָבֵל בְּשַׁבְּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְהָעֵקֶר בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה אֲזַ עֲתִיקָא קְדִישָׁא גְּלִי רְצוֹן דִּילָה וְאֲזַ מִתְגַּלָּה מִצַּח הָרְצוֹן בְּהַתְגַּלּוֹת נְפִלָא, וְאֲזַ כֹּל הָעוֹלָמוֹת וְכֹל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עוֹלִין לְשֵׁם וְכוּ', וְאֲזַ רַעוּא דְרַעוּיָן אֲשַׁתְּכַח דְּבַה אֲסַתְּלַק מִשֵּׁה וְיִוֹסֵף וְרוּד וְכֹל זֶה אִי אֲפֶשֶׁר לְבָאֵר, וְמַעֲט מִזָּה יְבִין הַמְשׁוֹכֵל מֵעַצְמוֹ ר' נֶתַן כְּדַרְכוֹ מִבֵּיא אֲמִיתַת הַמְּבוּאֵר וּמִרְמֵז לְכֹל מִי שִׁיבִין שְׁעֲלִיו לְהַתְעוֹרֵר וְלַהֲבִין, וְלַהֲמַשִּׁיד לְקַבֵּל לְבוֹשׁ הַעֲנִין בְּתוֹךְ דְּבַה"ק, כִּי יִזְכֵּה לְאַחוּז בְּעֵנִין זֶה בְּהַתְקַשְׁרוֹת לְרַבִּינוּ, כִּי זֹאת בְּעַצְמוֹ בַּח' לְבוּשֵׁי הַשְּׁמוֹת וְזֶה מִבֵּיא לְתַשׁוּבָה שֶׁהוּא תַחְזוּקוֹת וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים וְתַפִּילָה.

כל מציאות הפדיון עומד על ההתקשרות לצדיק

ועל-כן צריך שתדע שכל הגאלות והישועות בכלליות ישראל ובפרטיות לכל אחד בלם הם על-ידי המתקת הדינים על-ידי בחינת פדיונות של הצדיקים שעוסקים וטורחים עבורנו להמתיק כל הדינים מעלינו ולפדות אותנו מכל הצרות והיסורים בכל עת בכלל ובפרט כי מוכרח מאד מציאות הפדיון, ואנו זוכים להארת השלימות בשבת, אבל איך נזכה לישועת נפשינו, הרי זאת בהתקשרות לאור רבינו, זאת נוראת מציאות הצדיק, כאשר בלב ר' נתן בער מציאות האמת הפשוטה הזו ומגלה זאת בהלכה זו בדרך מובן לכל בר דעת.

אבל בודאי יש חלוק גדול בין המתקרבין אליו ובין מי שאינם מתקרבים אליו, מפל שפן וכל שפן מי שחולק עליו חס ושלום, שאף-על-פי שהצדיק האמת בטובו הגדול מתפלל עליהם גם פן וממתין דינים מעליהם לפדותם, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום, ואני בחלונתם לבושי שק וכו' ותפילתי על חיקי תשוב, אבל החלוק שבין המתקרבין להחולקים וכו' יכול כל אחד להבין מאליו ועל זה צעק הנביא, ואני אפרם והמה דברו עלי כזבים, שאני עוסק בכל עת לפדותם על-ידי בחינת פדיון הנ"ל והמה וכו', שעל-ידי זה הם מעכבין הגאולה, שעקר העכוב על-ידי המחלקת והקטגוריא שבין התלמידי חכמים ובכל העולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: אשרי מי מתקשר למציאות האמת בדרך אמת שמבקש מציאת הרחמים, שהוא בכח להתחזק בעבודת השם לצאת מהחילוף מעצבות וכו' ולהגיע לשורשו להתעורר לעבודת השם ולבטל המניעות שהם מחסרון השפע של רחמים, אשרי מי שדבוק במציאות האמת שמורה למה שר' נתן מגלה, והרי בזה מוסיף שנבין מה שכל צער וצרה נמשך מחסרון הבנה שצריכים להמשיך כח הרחמים ע"י הצדיקים ואורם הגדול.

יח) ונחזור לעניננו, חוזר על נוראת כח קדושת השבת וכל הנ"ל. שבפסח בתחלת גאלת ישראל ממצרים שעקרה על-ידי הארה מבחינת פדיון הנ"ל מבחינת רעוא דרעוין וכו', אבל זה לא היה אפשר להמשיך אז בשלמות עד שבועות פנ"ל, וזהמת מצרים היתה נאחזת בהן מאד, על-כן היתה עקר הגאולה על-ידי שהמשיך עליהם הארת המחין ביחד בהארה עצומה מאד שלא כסדר וכו', מה שאין פן בשום עת וזמן אפלו בשבת ושבועות. אבל אף-על-פי-כן בשבת ושבועות עולין בעליה יתרה יותר כי אז עולין עד הדיקנא בחינת רעוא דרעוין שמשם עקר הפדיון העליון הכולל הנ"ל, וכמוכן ומבאר בכונות הארז"ל, עין שם היטב

ומחמת שבפסח עדין לא נתגלה בחינת רעוא דרעוין כמו בשבת ושבועות, על-כן חמץ אסור וכו"ל, כי צריכין לבערו ולבטלו לגמרי בכח הארת המחין שמאירין פלם בהארה עצומה מאד, אבל כל כח המחין פלם נמשכין מבחינת רעוא דרעוין פנ"ל, כי כל ההמתקות שבכולם שפלם על-ידי המשכת איזה מוח והכמה כפי בחינת האדם והזמן וכו', הכל נמשך מבחינת מצח הרצון פנ"ל, הרי כל כח של קדושה נמשך עלינו רק בכח הרחמים, בלי זה אין מבינים כל זה ומתרחקים מתפילה ותחנונים, אין התעוררות לתפילה יחד עם תורה.

התעוררות להבין מדברי מוהרנ"ת סוד הפסח באור אחר לגמרי

ועל-כן עקר הכח לבער החמץ ושאר בארבעה עשר בניסן הוא על-ידי ההארה שנמשכת בהעלם מבחינת מצח הרצון הנ"ל, ועקר מצח הרצון יתגלה בשלמות נפלא לעתיד בשבוא משיח צדקנו שנאמר בו ועד עתיק יומין מטא וכו' פנ"ל, כמה שר' נתן השיג ענין פסח, ואיך מושרש באור הרחמים, איך שזהו ההתחלה והוא מציאות אתערותא ודתנא, כדי שיבא הרחמים - בזה מיישב כמה ענינים נוראים של ענין פסח, ויש לראות כמה מזכיר שהוא בחי' עתיק וכו' איזה הרגשה אחרת בענין המוחין דגולות וקטנות של ליל הסדר, זה ענין שמוכן למי שעוסק בזה, ומי שלא, הרי בודאי יתעורר מאד, כי נמצא עצמיות העתיק בתוך המוחין בדרך מופלא, בסעודתא דעתיקא במלכות, מציאות גאולה.

כי משיח יהיה כלול מכל השלשה צדיקים הנ"ל שנסתלקו ברעוא דרעוין שהם יוסף, משה, דוד, ועל-כן בגאלת מצרים שעדין לא נתגלה בחינת דוד כי לא נולד עדין, וכל הגאולה עקרה

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קב"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

היתה על-ידי משה ויוסף, בבחינת (שמות יב), ויקח משה את עצמות יוסף עמו, על-כן לא נתגלה אז הארת דוד, ועל-כן לא היה מאיר עדין בחינת מצח הרצון פראוי פנ"ל, הנה מוסיף שפסח הוא בחי' מלכות בעצמה כי עוד לא היה כלי ולבוש לאור הרצון בתוך העולם בחי' מלכות כענין דוד וספר תהלים, רחמים של השם ע"י תפילה ממש לכל דבר.

ועל-כן צריכין לבער [דף קכא] החמץ שהוא אותיות מצח שלא יתגברו הדינים שבמצחא דזעיר אנפין וכו' פנ"ל והרי בזה אנו מתרבים במלכות וקדושה ומאיר עלינו הרחמים לגאלינו,

ובשבועות אז מאיר ביותר בחינת דוד, כי דוד מת בעצרת, ועל-כן קורין אז רות שממנה יצא דוד, והיא היתה גיורת, כי משם עקר פח הגרים פנ"ל, שעולין משמך לרצון על-ידי מצח הרצון שמאיר ביותר על-ידי שנכללים כל השלשה הצדיקים האלו משה, יוסף, דוד פנ"ל, שעקר גמר הגאולה יהיה על-ידי בחינת דוד, בחינת משיח בן דוד.

וזהו אור לארבעה עשר בודקין את החמץ, ומוזב בכל הספרים הקדושים שארבעה עשר מרמז על בחינת דוד שעולה י"ד וכו', עין שם שהאריכו בזה, אבל לא בארו היטב עד היכן הדברים מגיעים ועל-פי דרכנו דעת לנכון נקל, כי עקר הכח לבער החמץ קדם פסח הוא על-ידי שנמשך בהעלם הארת דוד משיח שעל ידו נשלם הארת מצח הרצון פנ"ל, ועל-ידי זה אנו ממושכים עלינו תקף הארת המוחין הרבים העצומים הנמשכים בפסח, שעל-ידי זה מבערין החמץ בארבעה עשר בניסן כד אתמלא סיהרא שהוא בחינת דוד, והכן היטב:

בזה אנו רואים את נוראת הלב של ר' נתן מה שהשיג בכח רביה"ק נוראת פנימיות ענין ידוע, אבל כותב מה שלאור דברי רבינו מבינים אמיתת הדבר ממש, כי אור ל"ד הוא אור בחי' דוד, שזה הכח לבער החמץ לכבוש עמלק ע"י רחמי השם לקבל מצח הרצון ממש, ונזכה ע"י תפילה לעלות משמך לרצון, לצאת מהחילוף הנורא של הגלות, ומה שאין יודעים שאני בן מלך.

ביאור סימני ליל הסדר מתחיל ב'קדש' ומסיים ב'נרצה', כי כל הגאולה בכח הרצון שנמשך ע"י הצדיק

יט) הרי שבפסח אור ל"ד המשכנו רחמי השם, שהוא הארת הרצון שיהיה כח להתחיל, ועיקר ההתחלה הוא בלילה הקדוש של הסדר, ומהרנ"ת מבאר סימני הסדר איך נראה בגלוי שמצות הקדושות של פסח הם להמשיך המוחין שלא כסדר בדרך נורא ששייך להמשיך הארת הרצון לצאת מטומאת מצרים ולהגאל: וזהו שהתחיל הסימן לסדר של פסח 'קדש' וסיים 'נרצה', 'קדש' זה בחינת תקף המוחין הרבים שנמשכים בפסח שכלם נקראים קדש כידוע, ככוונת של פסח מראה ענין הקדושה והמוח שנמשך בכל מצוה ומנהג ליל הסדר והוא נורא מאד, ובקדש בכוס א', נמשך החזרת הארת כלליות הגרלות א' ונמשך גם גרלות שני של הארת הבינה, שזה מוח קדוש ועליון מאד.

ואחר כך 'ורחץ' כפרס' וכו', וכל התקונים הנקראים שעושין על-ידי כל הסדר של פסח ועקר תכלית הכוונה לזכות לשבועות שאז מאיר מצח הרצון בשלמותו וגם עתה נמשך הכח לבער החמץ ולקבל כל המוחין הקדושים פנ"ל וזהו שסיים 'נרצה', נרצה דיקא' בחינת רצון העליון הנ"ל שמזכה אותנו משה לעלות לשם ומעלה הכל משמך לרצון שזה עקר גאולת מצרים פנ"ל,

כי המצות של פסח הכוסות ומצה וכו' הם הכלים שעל ידם שייך לקבל קודש-המוחין שבהם בוודאי נכלל הארת הכתר והרחמים להגאל ממצרים, כאשר זה בעצמו שנמשכים המוחין שלא כסדרן הרגיל, שזה לא יהיה מספיק, זאת בעצמו מציאות התגלות רחמי עתיק, אבל התגלות זאת הוא רק בכרי להתחיל, כדי שנספור ספירה ונמשיך כח הגאולה לכל יום שיהיה בנו כח להתקדש תמיד, לזאת סיום סימני הסדר דייקא 'נרצה', היינו שזה הכלים להמשיך הארת הרחמים, לתת לנו חיים והצלה ממ"ט שערי טומאה, אבל עלינו לפעול עי"ז הרצון והרחמים של שלמות הפעולה לגלות הרצון שהאיר בליל הסדר כדי להמצא באורו תמיד, שזה נעשה בשביעי של פסח ונשלם בשבועות, ותמיד איתנו ע"י התורה ותפילה וכו' כי העבודה של תורה ותפילה הם הכלים תמיד לקבל רצון ולעורר הפדיון, וע"י פסח מבינים שצריכים משה רבינו הצדיק שפועל רחמים ורצון.

כי כל הגאולה מתחלה ועד סוף הכל מבחינת הרצון הנ"ל עד שנקבה על-ידי התקונים של פסח וכו' לעלות לשם בשבועות בשלמות שאז מתגלה מצח הרצון כמו בשבת במנחה והרי הרצון נמצא בכל חצות ועליו לגלותו בהתבודדות ורצונות להשי"ת בכל שבת ובפרט סעו"ש כני קדושת השבת מתחילתו הוא בכח העת רצון שבסופו, וכל העולמות עולים להכלל בעת רעוא ורצון, ובכל השנה זה הסדר של פסח ספירה ושבועות.

נמצא שכלל כל הסדר של פסח הוא בחינת נרצה, בחינת רצון העליון הנ"ל, ועל-כן 'נרצה' בגימטריא 'משה', כי הכל על-ידי משה וכו' כנ"ל: כי בפסח התחלת ההתקרבות לחצות לשבת ולכל בחי' גאולה, להגאל להיכנס אל הקודש, לזה מתחיל 'קדש' להמשיך המוחין כדי להגיע ל'נרצה' שאין בו מעשה או אמירה רק שיהיה לרצון לפני השם, ורצון ה' הוא הכח של הצדיק המופלג במעלה, הרי שע"י פסח מבינים מעלת הצדיקי אמת.

ראשית גאולת האדם ע"י המשכת שלימות הגאולה דלעתיד

כ) בזה מראה ענין ידוע מדברי רבינו בכ"מ כמו בלקו"ת סי ח', וסי' ר"נ מה שהקב"ה מוריד שתי דמעות וכו' שהגאולה נמשך מההנהגה שיהיה לעתיד, לתוך העולם שמקודם, כי אין זמן למעלה, העבר וההווה והעתיד הכל אחד, ולעתיד יהיה השלימות ע"י עשרה מיני נגינה וכו' הרי ששייך גם לפני השלימות להמשיך לקודם, וכך בכל שנה נמשך הארה לפסח משבועות, ולכניסת השבת מעת רצון של רעוא ורעוין.

וכן מובא ומבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה במדרש, שכל הגאולות נמשכין מהארת הגאולה האחרונה שתהיה על-ידי דוד משיח וכמו שאמרו במדרש רבה בפרשת 'וישב' על פסוק (בראשית לח), ויהי בעת ההיא ויירד יהודה וכו' הרי הוא דכתיב, מגיד מראשית אחרית וכו', עד שלא התחיל הגלות הראשון נבאר גאול האחרון וכו', הינו כנ"ל, מגלה פשט מופלא במדרש - שהוא מדרש קשה לפרש, כי עקר כל הגאולות בכח דוד שהוא עקר בחינת משיח וכנ"ל וכן מובא ומבאר בדברי אדוננו, מורנו ורבנו זכרונם לברכה על פסוק (יחזקאל ז), קץ בא הקץ (בסימן רנ), שעקר כל הגאולות והישועות נמשכין על-ידי הארה הפמשכת מקץ האחרון עין שם, הינו כנ"ל:

ב. ואמר שמישח יפרש מדרש, ר' נחמן טוטלשינר תלמידו מוהרנ"ת הוא הקים את ברסלב ע"י שהיה מגלה פשט במדרש מתוק מדבש מכח דברי ר' נתן בלקו"ה, בזה ר' נתן בעצמו מראה איך, כי באמת דבה"ק מגלים מאד כמה וכמה פשטים נפלאים בדברי המדרש.

כל ההתחלות של המשבת ישועה לאדם הוא בקדושת שבת קודש, וזהו שבת הגדול

כא) וזהו בחינת מה שמבאר לעיל שעקר גאלת מצרים היה בכח שבת, ועל-כן קורין שבת שלפני הפסח שבת הגדול כנ"ל באות טו, הינו כנ"ל, כי עקר הגאלה על-ידי בחינת מצח הרצון שמאיר בשבת וכנ"ל וזה שמוזבא בספרי קדשי שאותיות שניות של שא"ר הם אותיות שבת, ועל-ידי זה בטול השאר שבפסח, בחינת ולא יראה לך שאר, כי הביטול של חמץ עיקרו ביום השבת שבו מתבטל חימוץ המוח, והאכילה נכלל בקדושה.

כי עקר בטול חמץ ושאר הוא על-ידי בחינת שבת, שאז מתגלה רעוא דרעיון, והעקר בשבת במנחה שאז נסתלקו משה, יוסף ודוד שעל ידיהם כל הגאלות, רק בפריטיות היתה הגאלה הראשונה עקרה על-ידי בחינת יוסף, משה כנ"ל, רק שבחינת דוד ומשיח האיר בהעלם שעל-ידי זה היה עקר הכח להמתיק הדין ולפדותם וכנ"ל, חוזר על ענין הנ"ל מעוצם כוחו של דוד בחי' משיח, כי שורש הרצון הוא יוסף - יסוד שעולה לדעת והדעת עולה וכו' כמבואר בזהר - ושורש השגת הכתר מידות הרחמים היה במשה רבינו שנסתלק בעת רצון, אבל התגלות הרצון על הכל נמשך תמיד ע"י תפילה - תיקון המלכות שיזרק ויתעלה - וזה עבודת התבודדות תהלים ותפילות ששם פועלים רצון.

אבל הגאלה האחרונה עדין הקץ סתום וחתום עד שנוזכה על-ידי משיח צדקנו שיהיה בחינת דוד שהוא משיח בעצמו ויהיה כלול ממושה ויוסף ומכל השלשה אבות ומכל הצדיקים אמתיים, ואז יקום, ועד עתיד יומא מטא, כי זה כלל עבודת ישראל להעלות תפילות ישראל להיות נד"ת להתקבל ברצון וכל עבודתם יכולים להביא ימות המשיח, ויתגלה הארת מצח הרצון בהארה נפלאה שלא היה עדין מעולם, כי גם ברצון יש מה שנחשב להארה קטנה, ויש מה שהוא שלימות, ועניינים אלו מבוארים בדברי האר"י ומובנים לצדיקים. ועל-ידי זה יפדנו ויגאלנו גאלת עולם גאלה שלמה שאין אחריה גלות במהרה בימינו אמן:

הארת הרצון העליון פועל לעורר רצון באדם, שירצה באמת את השי"ת

כב) וזה שפתיח התנא (ברכות יז) גלוי וידוע לפניך שרצוני לעשות רצונך ומי מעבב שאר שבפסח וכו', כי השאר שבפסח הפך הרצון העליון הרי שהחמץ שיש לבער בפסח, הוא בכל יום השאר שבעיסה, כידוע לכל, ועיקר הנקודה הוא הרצון, שבזה מתחיל - מה שיזכיר בהמשך שענין הארת הרצון שכמו שהוא למעלה מהשי"ת הרי הרצון למעלה פועל שיש בלב האדם למטה רצונות אל האמת, לקבל השכל והרצון להשי"ת.

ואי אפשר להמתיקו ולבטלו כי אם על-ידי הארת מצח הרצון כנ"ל ועל-כן באמת הזהיר אדוננו, מורנו ורבנו וזכרנו לברכה מאד מאד שיזהר האדם להתגבר עצמו מאד שיהיה לו תמיד רצונות טובים וכסופין חזקים להשם יתברך, כי העקר הוא הרצון וכו', וכמבאר בדבריו במקומות רבים אין מספר ויותר מזה הרבה לדבר עמנו, כי אם האדם הוא כמו שהוא כל זמן שאינו מייאש

ג) נדמה שזה בפענח רזא, ומגלה עמוקות, (ועיין צמח צדיק שדורש מלוי חמץ לענין שבת, היה שייך להביא זה שם בצ"צ, והענין הרי גם במלוי חמץ)

עצמו ומתגבר ברצונות טובים להשם יתברך ותורתו וכו', איי איי כמה יש להתעורר תמיד מכל החשבונות לשוב לראות שהשי"ת רואה אם אנו רוצים, ולשמוח בזה להתקרב להשי"ת ובזה כל העצות להתקרב להשם, וגם כאשר מתחיל ריחוק וכו' יתחיל ברצון בלב כמה דקות ויוציא זאת בפה כמה דקות, היינו אפילו כמה דקות ישנו הכל, כאשר ידע שהשם שומע, וכל ריחוק האדם הוא כאשר מתייאש מלהגיע להמעלה שרצה להגיע, כי עוזב הרצון מחמת שאינו יודע שיש דבר כזה הרי העיקר להצליח וכו', אלא שהאמת מי שרוצה מצליח בסוף, אבל יכול לקחת הרבה זמן, והעיקר להיות חזק ברצון כמבואר בכ"מ, ובזה מגלה שברצון הזה שלנו אנו פועלים נוראות, כי הצדיקים מלקטים עבודתינו ועולים לפעול מה שפועלים כמבואר ומפורש כ"פ ענין מה שהצדיקים משלימים עבודת ישראל באמת מזההר והכתבים וכו'.

על-ידי זה מוסיף כח יותר להצדיקי האמת שעוסקים תמיד להמשיך מצח הרצון, שעל-ידי זה מעלים משמך לרצון וכו' וכנ"ל, והבן היטב והבן היטיב שאנו ישנים! כי אין מבינים מה הבעש"ט הביא לעולם התקשרות להצדיק בכל דרכיה ומעלותיה, ובפרט מה שמעלה כל נקודה של טוב ומה שמאיר עלינו רצון להשי"ת.

וזה בעצמו מה שעסק התנא הנ"ל לדבר לפני השם יתברך גלוי וידוע שרצוני וכו', כי על-ידי זה בעצמו שטען זאת לפני השם יתברך על-ידי זה המשיך על עצמו רצונות חזקים להשם יתברך ועל-ידי זה בעצמו האיר על עצמו הארת הרצון הנ"ל, ולכטל השאור שבקפה המעקב אותו מלעשות רצונו והרי שזאת מה שיש לעשות בכל יום לעורר רצון ודיבורים של רצון מה שרוצה, זה עיקר האדם, בלי ענין זה בוודאי יש שמצליחים, אבל מפחדים להכנס לענייני הנפש והאמת.

נוראת כח ההתבודדות שצריך להיות חזק בזה מאד מאד בלי שיעור

וכל זה הוא ענין השיחה בינו לבין קונו שהזהיר אדונינו, מורנו ורבנו זכרוננו לברכה אותנו מאד בלי שיעור, כי כל ענין השיחה הזאת הוא בחינת התחזקות הרצון כנ"ל, שעל-ידי זה נמשך עליו הארת הפדיון העליון הנ"ל וצריך להיות חזק בזה מאד מאד בלי שיעור וערך ואז סוף כל סוף יזכה בודאי שיהיה נמתק הכל על-ידי כח הצדיק שעוסק בפדיון הכולל הנ"ל, ואז יתהפך הכל לטובה כי שם נתקן הכל: כי רבינו המשיך עלינו הנהגה נוראה זו ששייך לשיח ודבר לפני השי"ת והעיקר הוא הקביעות של הנפש, שזה בחי' רוד ומה שיפעל בסוף, כי כל הנהגה זו מושרש במציאות מידת הרחמים, כמובן בלקו"מ סי' ב' מנוקבא דפרדשקא וכו' היינו ממידת הרחמים נמשך ענין חרב התפילה, ורבינו פעל רחמים ששייכת התבודדות גם לנו, וזה הארת הרצון להצילנו בבחי' כלליות יוסף משה ודוד, הארת עת רצון של שבת [שהוא ענין היחוד בזמן שאין יחוד, והבן מכתבים]

ביאור סוד כלליות לאה ברחל בפסח לעובדא ולמעשה

(כג) וזה שאיתא בפגנות פסח שאז נכנס הארת לאה ברחל, וזה סוד בעור חמץ שהוא בליל ארבעה עשר שהוא סוד אשלמותא דסיהרא וכו', והוא בעור חמץ וכו' ולכן כל פגנות ליל פסח הוא ברחל ולא בלאה וכו', בזה יש דרושים בכוננות, כי בפסח נכלל שורש כל האמונה שנקרא לאה, שהוא המלכות של בינה שהוא ענין אמונה שמסבירים מהו אמונה, שענין זה הוא השאור כמבואר שם, וממנו יכולים החיצ' ליטוק, וזה נכלל במציאות האמונה בחי' מלכות רחל שהוא

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קכ"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

מציאות האמונה בלי הסברים, מציאות גאולה וישועה ומוחץ באופן שאין צריכים הסבר, [וכל כונות פסח הוא רק ברחל ולא בלאה כמבואר העניין ברברי הרש"ש בדרך מופלא למביני מדע] ומהרנ"ת מלביש ומגלה גם יסוד גדול זה שהוא אצלינו עיקר גדול, שיש דעת שעוד אין יכולים להשיג, ואין לעורר ש'אני רוצה להבין מיד', כי את זה תבין אח"כ, ביתיים עכשיו תתבטל אל האמת ותקבל את האמת, אח"כ תבא להשיג.

פי רחל בחינת משיח בן יוסף ש'יצא ממנה, ולאח בחינת משיח בן דוד ש'יצא מיהודה שנוכד מלאה בזה מלביש דרך הבנה גם לנו בענין עמוק להבין שזה דוד וזה בחי' יוסף, והוא ממש מתקשר בכל הנ"ל. וכל בחינת פסח שהוא יציאת מצרים גאולה הראשונה עקרה על-ידי בחינת יוסף פנ"ל, שהוא מזרע רחל, שזהו בחינת יוסף את עצמות יוסף עמו, אבל בחינת הארת משיח בן דוד אי אפשר לגלות עתה בשלמות כי עדין לא בא הקץ, אדרבא צריכין להסתיר ולהעלים הארת לאה שמשם אחיזת הדינים, כי הדינים נאחזים בבחינת לאה ביותר כמובא בבחינת (בראשית כט) ועיני לאה רבות וכו', אבל בזה תלוי כל הגאולה כשנזכרה להמתיק תקף הדינים שבלאה שזה לא יהיה נשלם בשלמות עד שיבא משיח בן דוד ש'יצא ממנה, אבל עתה שאין מתגלה בשלמות בחינת דוד בחינת משיח בן דוד, על-כן היה תקף הנס שנעלם הארת לאה ונכלל ברחל, שהארת משיח בן דוד מאיר בהעלם בבחינת משיח בן יוסף ש'יצא מרחל, ועל-ידי זה היה עקר הגאולה של פסח על-ידי בחינת יוסף ש'יצא מרחל ועל-כן כל הכונות בליל פסח הוא בבחינת רחל, אבל אף-על-פי-כן מאיר שם בהעלם בחינת לאה שהוא בחינת דוד, היינו כמו שכתבנו לעיל שעקר כל הגאלות אפלו של פסח וכו' הכל נמשך מהארת הקץ האחרון מבחינת משיח בן דוד, רק שהוא בהעלם ועקר ההתגלות עתה הוא על-ידי בחינת משה ויוסף בבחינת (שמות יג), ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכנ"ל:

עיקר התגלות הקדושה הוא בחי' רחל בחי' מלכות שצריך לקבל חיות, ועיקר יצי"מ הוא התגלות הדעת ובנין המלכות וקדושה, אבל בנין המלכות מתאחד עם בחי' המלכות של הבינה בחי' אור התורה ואמונה שמסבירים ויודעים, ובזה יש 'עיני לאה רכות' כי לואה וחלש מחמת ריבוי הקושיות וכו', ולזה בפסח צריכים אמונה פשוטה, וזה הנהגת הרחמים שאז מאיר אמונה רק בבחי' רחל, אבל בכל זאת ממתיקים דיני לאה, במרור וכו' ומזכירים שיש להמתיקה, כי פסח המתקת כל קטנות בהכח שיכולים לצאת מאחיזתו להמתיק המרור, שזה גם נס פסח ורחמי השם.

ודבר זה נצרך תמיד להאדם, להזהר בשעת הקטנות מ'דרכי האמונה שצריכים הסבר' ולהאמין בפשיטות ולקבל המוחץ בפשיטות. (עניינים אלה של סדר הארות לאה ורחל שני דרגות האמונה, עמוקים הן, ומבוארים בלימוד הקבלה, ועלינו להמתין גם בענין זה עד שנבין יותר, אבל פוק חזי נראת הביאורים של מוהרנ"ת).

**משיח בן דוד יוצא מיהודה שנקרא על שם ההודאה, ועיקר ההודאה על גאולה,
היינו שמהפכים גם בחי' המין לעבודת ה'**

(כד) ועל-כן כשנוכד יהודה שממנו יצא משיח בן דוד אמרה לאה 'הפעם אודה את ה', על-כן קראה שמו יהודה, על שם תודה והודאה זה רמז שעקר קץ הגאולה האחרונה הוא בבחינת תודה והודאה שהוא סוד שבועות שאז נתגלה בחינת רעוא דרעוין בשלמות עד שהחמץ דיקא נתהפך

לְטוֹב וְעוֹלָה לְקַרְבָּן בִּי יוֹנֵק מִמִּצַּח הָרִצּוֹן כִּנ"ל שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוּנָה כִּנ"ל:

מהרנ"ת מראה שבחי' דוד נולד מיהודה ובו התגלות הוראה, והרי כל ענין של גאולה מביא הוראה, והגאולה הוא התגלות הרחמים והרצון, שבאמת על זה מודים ומהללים מאד, וענין ההוראה הוא שיכולים להפוך הכל לעבודת השם, והנה בפסח מתגלה בחי' הוראה שנקרא הגדה, ובזה יובן מה שאומרים הלל שלם רק ביום א' דפסח שבו יש הארה כמו שבועות, ומתגלה סוג חדש של הוראה, כאשר בעת שעוד אין יכולים להלל כראוי כי עוד אין גאולה שלימה, כבר מספרים הניסים ומגידים כרי להמשיך הארת תיקון לאה גם עכשיו בכח הפסח, שזה מ"ש בגמ' ברכות שלעתיד יתבטל ולא יאמרו אשר הוציאנו ממצרים, אלא אשר הביא אותנו וכו', משל לנס האחרון שמשיכה את הנס הראשון וכו'.

בק"ש מתעורר יחו"ע בכח מסירות נפשם של הצדיקים

[דף קבב] הלכות קריאת שמע:

כה) וְזֶה בְּחִינַת מִצְוַת קְרִיאַת שְׁמַע כִּי הַמִּשְׁכַּת הַמְּוֹחָךְ שֶׁל כָּל יוֹם מִתְחִיל בְּקְרִיאַת שְׁמַע הַרִי שִׁישׁ בְּזֶה הָאֵרֶת הַרִצּוֹן, וּבְזֶה עֵיקֶר הַכוּוּנָה כִּנ"ל שֶׁהִיא עֵקֶר הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַפְּדוּבָה וְזֶה-אֵל אַחֲר־כְּפִירוֹת בְּחִינַת שְׁמֹד וְהַעֲקָר הוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק, כְּמוֹבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקֻדַת מִשָּׁה שְׁמַעְלָה מִשְׁמֹד לְרִצּוֹן, כִּי עַל-יְדֵי קוֹצֵא דְאוֹת ד' עַל יְדֵה מְבַטְלִין וּמְכַנְיְעִין אֶל אַחֲרֵ וְנִכְלָלִין בְּאֶחָד, שֶׁהַחֲלוּק בֵּינֵיהֶם הוּא רַק קוֹצֵא דְאוֹת ד' וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְאָרְכָא בִ' כְּמוֹבָא, הִינּוּ כִּנ"ל כִּי קוֹצֵא דְאוֹת ד' הוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה שְׁמַעְלָה וְכו' כִּנ"ל ב'אֲחֻד' מוֹסְרִים הַנֶּפֶשׁ לְצַאת מִכֵּל כְּפִירָה וּרְיֻחוֹק מֵאֲמַת, וּמֵאֲרִיכִים לְהֵאִיר בְּחִ' קוֹץ הַעֲלִיּוֹן - הָאֵרֶת הַרִצּוֹן, שְׁעֵיקֶר הַתְּחַלְתּוֹ בְּק"ש, וּבְזֶה מִמְשִׁיכִים מִצִּיאוֹת הַרִצּוֹן לְהַשִּׁי"ת בְּמִסִּירַת נֶפֶשׁ שְׁבִזָּה מִתְחִיל הַמִּשְׁכַּת הַרִצּוֹן.

וְזֶה בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֵיתָא שְׁפָסִיק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שְׁבוּ כ"ה אוֹתוֹת הוּא בְּחִינַת יְחוּדָא עֲלֵאָה, יְחוּדָא עֲלֵאָה הוּא יְחוּד או"א עֲלֵאִין וְאֵע"פ שֶׁזֶה מוֹפִיעַ בְּכוּוּנוֹת וְהַכֵּל נִמְשָׁךְ מִזֶּה, הַרִי לְמַעֲשֵׂה זֶה ע"י שְׁמוֹסְרִים נֶפֶשׁ וּמִתְעַלָּה הַמ"ן נַעֲשֵׂה יְחוּד קוּב"ה וְשְׁכִינְתָּהּ, וְעִי"ז מִתְעוֹרֵר יְחוּד הַעֲלִיּוֹן, וְיִשְׁוֹעָה זֹאת מוֹכֵרָח נִשְׁמַת הַצְּדִיקִים וּמִסִּירַת הַנֶּפֶשׁ שֶׁהֵם מוֹסְרִים תְּמִיד גַּם לְאַחֲרֵ הַסְּתַלְקוֹתָם, שֶׁזֶה כֹּלל מִצִּיאוֹת הַיְחוּדִים כִּידוּע, וְהַרִי יְחוּדָא עֲלֵאָה הוּא עֵיקֶר הַעֲנִיָן שֶׁמִּבֵּיא הָאֵרֶת הַכְּתֵר הַרִצּוֹן, וּבְק"ש מִתְחִילִים לְהִבְיָא מוֹחִין הַרְאֻשׁוֹנִים שִׁיּוּשְׁלָמוּ יוֹתֵר בְּתַפִּילָה, וְהַרִי ק"ש הוּא הָאֵרֶת הַצְּדִיק בִּיְחוּדָא עֲלֵאָה, וְזֶה שְׁאֲנוּ נִכְלָלִים בְּזֶה וְגַם מוֹסְרִים נֶפֶשׁ עַל הָאֲמַת לְהַשִּׁי"ת.

וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד יֵשׁ בּוֹ עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע אוֹתוֹת, וְהוּא בְּחִינַת יְחוּדָא תַתְּאָה. כ"ד אֲתוֹן שֶׁל בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וְכו' הֵם בְּחִינַת עֲשָׂרִים וָאַרְבַּעַה בְּתֵי דִינִים הַנ"ל שְׁצָרִיכִין לְהַמְתִּיקָן עַל -יְדֵי הָאֵרֶת מִצַּח הָרִצּוֹן הַנ"ל שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַצְּדִיק בְּחִינַת מִשָּׁה כִּנ"ל יֵשׁ בְּעֵנִין הָאֵרֶת הַמְּוֹחָךְ לְמַלְכוּת כְּמָה בְּחִ' שֶׁל כ"ד, בְּבַחִ' וְהִיא כֹּרֵכ"ד שֶׁמְשׁוֹתִיךְ, וּמִצִּיאוֹת הַחִיּוֹת שֶׁל הַמְּלֻכּוֹת מוֹכֵרָח שִׁיּהִיָּה ע"י בִּיטוּל הַרִין, שֶׁנַּעֲשֵׂה בְּתַפִּילָה בְּהָאֵרֶת הַרִיקָנָא דו"א וְכו' זֶה מִתְחִיל בְּק"ש כִּי הַתְּחַלַּת הָאֵרֶת הָאֲמוּנָה בְּק"ש הוּא לְהַקִּים הַגְּאֻלָּה בְּכַח הַחֲסִדִים טוֹבִים שֶׁמִּבֵּאִים גְּאֻלָּה וְכו', שֶׁזֶה בְּחִ' הַמְתַּקַּת הַכ"ד בְּתֵי דִין שְׁבַרְעַת.

שמע וברוך שם, ממתיקים כ"ד בתי דין ומעלים משמ"ד לרצון

וזה בחינת מה שזכרה אותנו לומר בכל יום פעמים 'שמע' ו'ברוך שם', איי, הרגשת ר' נתן בק"ש, 'שזיכה אותנו' - רחמי השם ממש לקבל עול מלכות בשמחה הזו, איי, להמשיך בחינת ההמתקה של יחודא עלאה שהוא כ"ה אתון של שמע ישראל שעקרום קוצא דאות ד' דאחד שזיה נמשך מהארת רצון העליון הנ"ל להמשיך משם לבחינת עשרים וארבעה בתי דינים הנ"ל שזיה בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שיש בו עשרים וארבע אותיות פנ"ל, להאיר מבחינת יחודא עלאה לבחינת יחודא תתאה, זה כל מציאות הלב להאיר אור הרצון של השם לכל מה שעובר, זה ההתקרבות לרבינו, לאור הבעש"ט, לאור האמת, לשמוע ולקבל האמת של הארת הרחמים בתוך כל מצב, וזה מצות ק"ש. שיהיו נמתקין גם למטה כל הדינים שבפעשים וארבעה בתי דינים הנ"ל, עד שיתבטלו כל הקלפות וכל הכפירות שבפועלם עד שיעלו כל הניצוצות הקדושים שנפלו למטה למטה מאד מאד, עד שיתגירו גרים רבים על-ידי זה שזיה בחינת עבודת הצדיק בחינת משה שמעלה משמ"ד לרצון פנ"ל וזה כוונת ק"ש והתפילה שמורגש לאור ר' נתן.

וכל זה הוא בחינת מ"ט ימי הספירה מחרת השבת עד מחרת השבת השביעית וכו', כי בהם עוסקין להמתיק תקף הדינים על ידי הנפת עמר שעורים ועל-ידי הספירה לעמר וכו' פידוע כי מ"ט ימי הספירה הם בחינת מ"ט אותיות שבשתי פרשיות של קריאת שמע, שמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שיש בהם כ"ה אותיות וכ"ד אותיות פנ"ל להמשיך המתקה מבחינת כ"ה אתון דאתמר עליהו בה תברכו וכו', לבחינת כ"ד וכו' דאתמר עלה בגלותא אל ישוב ד"ף נכלם, שזיה בחינת פדיון העליון הכולל הנ"ל ועין בספר לקוטי האריז"ל בלקוטי ישעיה ברך י"ג ע"ב: בלקוטי תורה ישעה נ"ד שם מובא כלל כח הצדיקים שפועלים היחוד העליון כנ"ל אשר כוחם מוכרח ואיך הם הפועלים זאת תמיד גם לאחד הסתלקותם כמבאר כ"פ בכתבים, ובזה מתבאר נוראת ענין ההמתקה של הקצף וכו' וענין ק"ש כמ"ש.

כי מזהרנ"ת מרבר בלשון קצרה בלשונות האריז"ל, וזה באמת מה שמוהרנ"ת ידע כל כך בבירור, ענין רביה"ק ומה שהיה הבעש"ט מכוון, אלא שכתב זאת בדרך כזאת שיש לעיין ולראות מה שהוא מתכוון בלשונו הזו, וכמו בהלכה זאת שעוסק בענין הרצון, וכלול בזה באמת יסודות הדעת ומציאות גאולת הנפש, והכח לחזור להשי"ת, והכל קשור בזה, הן העלאת התפילות, הן מציאות הגאולה מעומק הגלות. כי כל יסודות רביה"ק ומוהרנ"ת הם חזקים וברורים. וזהו עיקר מכוון תורת הבעש"ט.

עיקר הארת הרצון הוא השלום והכלליות בין החברים, בכחו דרשב"י.

מבאר שהארת הרצון הוא השלום והכלליות, ולזה בתלמידי רבי עקיבא שהיה חסר זה הרי עיקר החסרון נעשה בימי הספירה ובמספר כ"ד אלף, כי בספירה יש להשלים הארת הרצון בכל יום שממשיכים מוח והארת השבועות הבא כדי להשלים הקשר לרצון, ובזה נמתק הדעת בחי' הכ"ד ומה שכלל בזה, ואם אין ההמתקה הרי זה ענין האבלות שנוהגים בכמה דברים על ענין תלמידי רע"ק, והתירו דייקא אז בל"ג בעומר שמתגלה אור הרצון של הרשב"י מציאות כח הצדיקים המופלגים שפועלים רצון כאשר זאת עיקר התגלות האדרא וענין כוחו דרשב"י.

(כו) ועל-פני מתנו עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא בימי הספירה, פי רבי עקיבא היה בן

גרים, ועלה למקום שעלה עד שזכה שיצתה נשמתו באחד, נמצא שעקר בחינת המתקה הנ"ל על ידו, אבל תלמידיו אף-על-פי שהיו קדושים וצדיקים גדולים אבל פגמו על-ידי שלא היה אהבה ביניהם, ועל-כן לא היה בהם כח להמשיך התקון הנ"ל שעסק בו רבי עקיבא, להמשיך מקוצצא אות ד' מעשרים וחמשה אתון דיחודא עלאה מבחינת רצון העליון מבחינת פדיון הכולל הנ"ל למטה לבחינת כ"ד בתי דינים הנ"ל ועל-כן מתו כ"ד אלף דיקא בימי הספירה, כי התגברו עליהם תקף הדינים שבכ"ד בתי דין וכו', כי אי אפשר להמשיך המתקה הנ"ל מרצון העליון שהוא בחינת התגלות עת רצון שבשבת במנחה כי אם על-ידי אהבה ואחרות שבין ישראל, כי אהבה בגימטריא אחד כמה יש להזהר מאד לכבד ולא לפגוע, רק לשמור שיהיה אחרות אמת בפרט בין המקורבים, והרי בזה כל מלחמת הבע"ד בעם ישראל, בבחי' פל"א פ'רוד ל'בבות א'נשים כמבואר בתולדות שזה הנני מוסיף להכות וכו' הפלא ופלא, שבאמת אינו מובן למה חולקים, ובפרט נגר מי שרוצה לינוק באמת אור הצדיקים.

ועל-כן אומרים במנחה בשבת 'אתה אחד ושמןך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ', כי אז בשבת במנחה צריכין לעלות עד רצון העליון כנ"ל, כי אז פועלים אחרות שלזה צריכין שיהיה אהבה ואחרות גדול בין ישראל בחינת מנוחת שלום ושלווה השקט ובטח וכו', כי פרוד ומחלקת חס ושלום הוא בחינת תקף הדינים שמשם כל הפירות פמובא בדבריו זכרונו לברכה כמה פעמים, כי זה ידוע שכל מה שצריכין לעשות יחוד עליון יותר צריכין להעלות לשם נפשות הרבה יותר כידוע, וכמובן בענין הקיבוץ של ראש השנה וענין צירופי הנפשות בבחי' אבנים שבונין הבתים במספר האספת, וכידוע מהבעש"ט מה שהעולם יותר יכולים לפעול על הכל, וכל זה ע"י שמתאחדים לעבודת השם ועי"ז יש כח לפעול, וסם מתאספים אל הצדיקי אמת היה כח לפעול גאולה, ובר"ה פועלים שיהיה אמת בעולם, חיים ושלום.

והעקר שיתחברו ויתיחדו בלם באהבה ואחרות שאז הם נכללין במקור האחרות כי קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל כלל אחד, בחינת 'אתה אחד ושמןך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד וכו' וכנ"ל ועל-כן על-ידי שלא היה אהבה ואחרות בין תלמידי רבי עקיבא, על-כן מתו כ"ד אלף דיקא בימי הספירה דיקא כי לא המתיקו הדינים שבכ"ד בתי דינים על-ידי ד' דאחד שעלה לשם רבי עקיבא רבם וכו' וכנ"ל: והתיקון הוא 'עולו ואתכנסו להילולא דבר יוחאי'.

מה שנתעבה הגאולה כי משתמשים עם הפדיון הכולל לצורך בירוד הניצח"ק

בחי' גרים

(כז) וזוה מבאר מה שכתוב בפרשת ויחי בהסתלקות יעקב 'האספו', שקרא ק"ש להאיר לתוך בחי' גרים, כי מה שלא הביא הגאולה הוא שמוכרח עבודת הדורות לברר הניצוצות בכל דור ובכל יום לעשות בחי' גרים כמבואר בהתורה רטו שיש משתמשים עם היחוד הגדול לענין אחר, הרי שזה יקר מאד אצל השי"ת, כי באמת הארת הרצון לפי התעלות הניצוצות שזהו ענין הגרים המבואר בתורה רט"ו שם, ואין יודעים מהיכן ההתחלה, כמו שמבאר בזה להלן.

וזה שאמרו רבותינו זכרונום לברכה (פסחים נו) לענין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שאמרו יעקב קדם הסתלקותו כמו שדרשו על פסוק ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו וכו', שבקש אז לגלות את הקץ ונסתלקה הימנו שכינה ואמר שמא יש פסול במטתי וכו', פתחו ואמרו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, כשם שאין בלבך אלא אחד כך וכו', פתח יעקב ואמר ברוך שם

כבוד מלכותו לעולם ועד ואמרו שם לימרו לא אמרו משה וכו' עד התקינו לומר בחשאי משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה וכו', כי יעקב סבר שכבר יכול לגלות הקץ מחמת שראה מטתו שלמה וכלם חזקים בהאמונה הקדושה בו יתברך, אבל בשראה שנסתלקה הימנו שכינה סבר שמא יש פסול במטתו וכו' פתחו ואמרו שמע ישראל וכו' בשם שאין בלבד אלא אחד וכו', מיד הבין יעקב שאף על-פי שבניו בלם חזקים בהאמונה הקדושה, אף-על-פי-כן עדין לא הגיע העת לגלות הקץ סתום כי ראה והבין תכף שעקר עכוב הגאולה מחמת שצריכין להעלות כל הקדושות הנפולות עד שיעלו הגרים וכל הרחוקים מהקדושה מאד וכו' שזה אי אפשר כי אם על-ידי שמאירין מהיחוד העליון מבחינת שמע להיחוד התחתון שהוא בחינת כ"ד אתון שבברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה דיקא מעלין משמד לרצון כנ"ל, ועל-כן פתח יעקב מיד ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, הינו ששם כבוד מלכותו יתברך ברוך ומברך תמיד לעולם ועד, כי אפלו בכל המדרגות התחתונות מאד מאד מברך שם כבוד מלכותו ובודאי יגמור את שלו ויגלה כבוד מלכותו לעין כל, אבל מחמת זה בעצמו כל עקר עכוב קץ הגאולה, כי הקץ סתום וחתום מאד מאד ואי אפשר לגלותו מחמת שיש בזה סוד גדול מחמת שצריכין להעלות הניצוצות הנפולות מאד מאד שאי אפשר להעלותם כי אם בסוד נפלא וכו', וכל הכח לברר הוא ע"י הרצון, והיה כח להאיר הרצון להביא הגואל, ולא היה צריך לרדת לברר, אלא שבתוך הקדושות הנפולות הרי יש ניצוצין בכל מה שעושים, ויש מצבים שלש ירידה, שהוא ענין הבירור, ובכל מה שעובר על כל אדם, ואין כבוד לדבר מזה, שהוא בחי' מה שאומרים בחשאי ברוך שם כבוד וכו', ומשה רבינו מאיר הארת הרצון להעלות אבל מגלה שלפעמים עובר ואין נעשה היחוד מה שרצה לפרות בפדיון, אלא נעשין גרים ובזה מגלה איך נכלל הגרים בענין הרצון.

ובזה מבאר מהרנ"ת מה שכתב רביה"ק שם במאמר, ענין הגרים שנתגיירים ע"י הפדיון הכולל, שמשמשים איתו לענין אחר.

עד היכן עד היכן יש להתחזק גם אם נפל במקומות הנמוכים והמגונים מאד

ועל-כן לא אמרו משה בתורה בפרוש אף-על-פי שמלשה בודאי ידע מזה, כי רק הוא גלה לנו ומסר לנו הסוד שיעקב אמר אז בשעת הסתלקותו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וכו',

ד וז"ל רביה"ק שם: ופעמים אפלו כשזה הצדיק עושה פדיון אף על פי כן אינו מועיל וזה מוזמת כי גם למעלה תאבדים מאד לפדיון כזה כי לאו בכל פעם בא להם מלמטה פדיון כזה שיוכל להמתיק כל העשרים וארבעה בתי דינין בבת אחת ועל כן כשבא להם זאת ההמתקה הם מושתמשים עמה לצורך דבר אזור דהינו שעל ידי זה הפדיון וההמתקה, נעשין גרים כי כל זמן שיש עכובים בעולם זורין אף בעולם (ספרי פר ראה) וכשממתיקין הדין והזרון אף, נמתק העכו"ם ונעשין גרים וזה היה עבודת משה רבנו, עליו השלום, כל ימי זמיו, וגם לאזור מותו כי השתדל לקרב הערב רב כדי לעשות גרים וגם במוותו נקבר מול בית פעור, כדי להמתיק העכו"ם כדי שיהיו נעשין גרים

כי אין אנו יודעים שום דבר שנעשה בימי האבות כי אם על ידו, אבל אף-על-פי-כן לא אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בפרוש בתורה, כי הוא סוד כמוס ונעלם ואי אפשר לגלותו בתורה שבכתב בפרוש, ועל-כן התקינו לומר אותו בחשאי, משל לבת מלכה שהריחה ציקי קורה וכו', שהם בחינת ריח הקדשות הנפולות הרחוקות מאד שהם מנחים במקומות המגנים מאד, תאמר, יש לה גנאי מחמת שמנחים במקום שמנחים לא תאמר, יש לה צער, כי אף-על-פי-כן כל תשוקתה אליהם מחמת שאפלו ממקומם שהם שם ריחם הטוב עולה יפה וכו', על-כן התחילו עבדיו להביא לה בחשאי וכו', בזה כלל ההתחזקות להאיר לכל אדם גם כאשר עובר מה שעובר להבין 'השם איתך' ואתה מברר ניצה"ק משם, והכל ע"י שתמשיך רצון להשי"ת ותתחזק ברצונות גם שם, בכח משה כח הצדיק כי משתמשים עם היחוד של משה שיהיה כח לברר הגרים להתחזק בכל מה שעובר, שזה ביאור דברי רביה"ק שם בסו"ט, ועי"ז בוודאי יהיה כח להמשיך רצון לעשות הפדיון בשלימות - אם נתחזק באמנה, כאשר זאת עיקר עבודת המאמין שמביא פדיון גם אם אינו נעשה הבקשה, והבן היטב!

כי משה ראה שנכשל על-ידי שקרב הערב רב קדם הזמן עד שאמר לו השם יתברך לך רד וכו' עד שהכרח להסתלק על -ידי זה, ואתפשטותה בכל דרא ודרא לתקן זאת כמוכן בזה הקדוש ובתקונים וברעי' מהימנא בכמה מקומות: הרי שמשה רצה לעשות הגרים אלא מהר לקרב מה שעוד לא התבררו ועיין לקומ סי' נ"ט

וזהו בעצמו ענין ה"ל שכל הדרוש הזה סובב עליו שהוא מה שגלה ארוננו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה שמושה עומד בין שמד לרצון לעשות גרים להעלותם משמד לרצון, כי אף-על-פי שלא גמר בשלמות כרצונו בחייו והכרח להסתלק על -ידי זה אבל זכאה חולקה שנסתלק ברעוא דרעוין בשבת במנחה, ועל-ידי זה יגמר ויגמר להעלות כל הגרים וכו' כנ"ל, כנ"ל שיגמור דייקא עי"ז.

משה רבינו לא גילה סוד 'ברוך שם' בתורה כי צריך להעלים זה הסוד

ומחמת זה לא רצה לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בפרוש בתורה שבכתב, כי ראה והבין שצריכין להעלים הסוד הזה של ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהוא להעלות הקדשות הנפולות ולעשות גרים וכו' וכנ"ל, כי הערב רב הם בבחינת אסור חמץ, כמו שאיתא בזהר הקדוש, וירא העם [דף קכג] כי בשש משה דאפרשא בין שש לשבע וכו' וכמרמז בתורה ויאפו את הבצק וגו' עגות מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים וכו' וגם ערב רב עלה אתם וכו' רמז נורא בזה, שנתן לנו כח לצאת ממצרים להמשיך רצון, לבטל חמץ, אבל רצה לתקן בחי' החמץ - שהוא ערב רב - לפני הזמן, ובה"ק מבואר דאפריש בין שש לשבע, שזה ענין הטעות שהיה בשבירת הלוחות שחייבו למשה לחזור בשעה שש, ובה מבואר שזה ענין ביעור חמץ בע"פ שהוא בשש מדין תורה, והרי קשר חמץ לערב רב, והם גרמו העגל וכו', לזה משה לא הזכיר הארת הרצון שמגיע למטה רק לנשמות ישראל שהם מלאים כלים לרצון, אבל בזה כל עסקו להמשיך גם למטה.

ועל-כן התקינו לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בחשאי, כי הוא סוד כמוס ונעלם ואי אפשר לאמרו בקול רם בכל השנה כי אם ביום הכפורים כרי שלא יתעוררו לקטרג חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונום לברכה (דברים רבה פרק ב אות לו), אבל כל אחד צריך לידע בנפשו

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז-קכ"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

שְׁבוּדָאי יגמור השם יתברך והצדיקים אמתיים את שלחם ויעלו הכל ויגלו ויפרסמו שם כבוד מלכותו שיהיה מברך לעולם ועד

ועין בלקוטי תורה להאריז"ל בפרשת בא בפסוק קדש לי כל בכור, מוכן שם שפגם הערב רב יהיה בד' רבתי דאחד שמשם שרשם העליון וכו', ועל-כן הם בבחינת פגם החמיץ וכו', ועל-ידי הסתלקות משה ברעוא דרעוין וכו' הוא מתקן זאת כי עוסק להעלות משמד לרצון ולחזור לעשות גרים וכו', והבן היטב לחבר כל הנ"ל יחד ועין בזהר הקדוש ובתקונים ובכתבי האריז"ל במקומות רבים שמדברים מזה, והעקר שתקבל מכלם ומדברינו הנ"ל עצות אמתיות להתחזק תמיד בכח הצדיקי אמת שהם בחינת משה וכו' וכנ"ל: ר' נתן מזכיר שזה מבואר בכמה מקומות בזה"ק בתיקונים ובכתבים, נשים לב להבין המכוון, שמהרנ"ת לא בחינם מעורר שנרע שזהו ענין ברור, כי באמת הוא טורא ונפלא, אור כל התורה מקושר יחד סביב ענין זה של המשכת הרחמים, והרבה עניינים סביב מה שמתבאר בזה הוספנו ממאמרי התיקונים והזהר שהזכיר כאן.

מלמד איך למסור נפש בק"ש ולכוון להכלל בהמסי"נ של הצדיק, ובזה לכלול יחודא תתאה ביהודא עלאה, כענין הכוונה שם ליחוד קוב"ה ושכינתיה ויחוד או"א

כח) וזה בחינת ברכות קריאת שמע שהם שבע ברכות, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יא), בשחר מברך שתים לפניך ואחת לאחריה, ובערב שתים לפניך ושתיים לאחריה והתחלת ברכות קריאת שמע הם ברכת המאורות. וכבר תמיהו הפוסקים מה ענין ברכת המאורות לקריאת שמע וכמובא בדברינו מזה אך כבר מבאר שעקר ענין קריאת שמע הוא אמונת הרצון שאנו מיחדים שמו יתברך ומאמינים שהכל ברצונו יתברך כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (שם יג) שצריך לארכא בד' דאחד כדי להמליכו למעלה ולמטה ובארבע רוחות העולם להאמין שברא הכל יש מאין המחלט ומנהיג הכל ברצונו יתברך, ועל-כן צריכין אז למסור נפשו למות על קדוש השם כי צריכין אז לבטל עצמו בתכלית הבטול בבחינת מיתה ממש על קדוש השם כמו רבי עקיבא שיצתה נשמתו באחד (שם סא) כי לכלל ברצונו יתברך צריכין בטול גמור עד שיתקשר ויכלל בבחינת הצדיקי אמת בחינת משה שנכלל ברעוא דרעוין וכו' כנ"ל.

להתחדש שבכל יום אני צריך להמליך ולפרסם בתפילתי שם השם, ולחשוב מגדולת ה' מה שרואים השמש ונפלאות הבריאה איך הכל עומד בנס

אבל לזכות לזה שהוא בחינת מצח הרצון, בחינת עת רצון הנ"ל, צריכין כח הזקנים דקדשה, בחינת זקן ונשוא פנים, שהם מכניעים בחינת הזקנים דסטרא אחרא שהם הזקנים שאינם מוסיפים אור קדשה ודעת, בכל יום ויום וכו' כמו שמבאר בהתורה ואת העוברים וכו' (בלקוטי תנינא סימן ד) עין שם היטב היטב, ועקר הכנעתם על-ידי הצדקה וכו' עין שם ובשביל זה מתחילין קדם קריאת שמע לברך אותו יתברך על המאורות אשר ברא ברצונו, דהינו ברכת יוצר אור ובזרא חשך להעיד ולגלות ולפרסם בכל יום ויום מחדש שהשם יתברך בעצמו ברא את האור ואת החשך את היום ואת הלילה וכל הגלגלים וחמה ולבנה וכוכבים וכל צבאם ואין

שום טבע כלל הפך דעת חכמי הטבע שאומרים שיש טבע ותולין הכל בטבע ובאותות השמים בחינת (תהלים עד) שמו אותותם אותות, כי שוא ושקר והכל וכזב ידברו, כי כל המאורות וכל הנהגתם הכל מאתו יתברך, שזהו בחינת קדושת יום טוב שקורא ומגלה את הרצון וכו', כמו שמבאר שם, וזה עקר אור יום בחינת (בראשית א) ויקרא אלקים לאור יום שצריכין שבכל יום יאיר ביותר בתוספת אור, קדושה ודעת כמו שמבאר שם.

ענין המחשבות של גדולת השם הם מציאות הרצון שזוכים בכח הארת הרצון, וזה עיקר הארת הרצון שמעוררים בהיכלות הקדושה באמירת ברכות יוצר דשהרית (שם מעלים כל הברורים של היום לתוך הארת הרצון) לקבל האור היינו לדעת ולחשוב מהשי"ת

כי עקר הוא האמונה דהינו אמונת הרצון, וכל מה שאנו מעידין ומפרסמין שהוא יתברך ברא הכל ומנהיג הכל ברצונו, על-ידי זה נתוסף אור וקדושה גדולה על האדם ועל כל העולם כלו ועל כל העולמות התלויים בו, כי כל מי שטועה ונתעה חס ושלום אחר טעות הטבע ואומר שמתנהג חס ושלום בטבע, עליו נאמר (ישעיה יג) חשף השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו, כי חשף עליהם היום, כי עליהם נאמר (שם ה), "ואת פועל ה' לא יביטו ואת מעשה ידיו לא ראו", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קיט) שלא ברכוהו יוצר אור שחרית ומעריב ערבים ערבית:

כי זה ידוע שעקר האור הוא אור הדעת האמתי, כמו שכתוב שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך, ועקר החכמה והדעת הוא לדעת האמת שהכל מתנהג ברצונו יתברך, כי דעת של שקר וכזב אינו דעת כלל, אדרבא הוא גרוע מן הכסיל והפתי והמשגע מאחר שהוא חכם בעיניו ונתעה בחכמתו לבאר שחת לכפר חס ושלום ברצון הבורא יתברך הבורא ומנהיג הכל ברצונו ותולה בטעות הטבע וכמו שכתוב (ישעיה ה) הוי חכמים בעיניכם, וכתוב (משלי כ) ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו, וכתוב (ירמיה ט) אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השפל וידוע אותי, וכתוב (שם ח) הנה ברבר ה' מאסו וחכמת מה להם, וכמו שכל המחקרים בעצמן כותבים כמה פעמים בלי שיעור שעקר החכמה הוא אמת, ומאחר שאנו רואים שהם פורקין על תורה ומצות בפרהסיא ובהצנע עד שבסוף רבם ממירים דתם בפרט בעתים הללו כאשר אנו רואין בעינינו כמעט בכל יום, אוי לעינים שפך ראות, איך יפצה פיהם שהם חפצים בהאמת כאשר הם מדפיסים בקרחיהם הרעים בכל פעם:

הכלל, שעקר האור יום הוא אור דעת האמתי שהוא בחינת ברפת יוצר אור שחרית ומעריב ערבים ערבית שאנו מאמינים ומפרסמין בפה ובלב שלם שהוא יתברך יוצר אור ובורא חשך וכו', וכזה מאיר כל יום ויום בתוספת אור יותר כמו שאומרים בכל יום ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית.

להזהר מכל הדעות של הכופרים וחכמת הטבע ששוטף, וגורם שאין חושבים מהשי"ת אין הארת הרצון בבריאת הבריאה ח"ו רק כאילו זה עומד מאתמוז והכל ישן וסתם, שזה הקירור, וצריכים להזהר מהם ומכל מי שמתלבש כאילו אין זה שייך לנו ומפיל מהרצון להשי"ת, ע"י החכמות שנפל לשם, להזהר ולדעת שכל

יום הוא עניין חדש לגמרי ממש ממש, ואנו קוראים ק"ש לגמרי חדש

שְׁזָה הַעֲקָר שְׁצָרִיכִין לְהֵאָמֵן שְׁאִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דְבָר אֶחָד שְׁתֵּי פְעָמִים, מִכֵּל שֶׁפֶן פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, שְׁמִיּוֹם בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ הוּא מַעֲבִיר יוֹם וּמְבִיא לְיָלֵה וְכו' גּוֹלֵל אֹר וְכו' וְגוֹלֵל חֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אֹר וְכו' בְּכֵל יוֹם וְיוֹם בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה [דף קכ"ד] כְּזֹאת וְיָמֵי בְעַר וְלֹא יָדַע וְכִסִּיל וְלֹא יָבִין אֵת זֹאת, אֵיךְ שִׁיךְ שְׁחֻכְם כִּזֶּה יַעֲשֶׂה חֻכְמָה נִפְלְאָה כְּזֹאת פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר בְּלִי הַתְּחַדְשׁוּת נִפְלְאָה בְּכֵל פְּעַם וּבִשְׂבִיל תְּכֵלִית נִצְחִי וְקִיָּם לְטוֹבַת כָּל הַבְּרוּאִים לְנִצָּח אֵךְ בְּאַמַּת אָנוּ מְאֻמְיָנִים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּכֵל עַת וּבִטּוֹב מְחַדֵּשׁ בְּכֵל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית מְחַדֵּשׁ מִמֶּשׁ, שְׁבְכָל יוֹם נַעֲשִׂים חֲדָשׁוֹת נִפְלְאוֹת מִמֶּשׁ שְׁלֹא נַעֲשׂוּ מֵעוֹלָם, וְכַמּוּבָא בְּדְבָרֵינוּ בְּשֵׁם הַעֲזִי חַיִּים מִהַשְּׁנוּיִים שְׁנַעֲשִׂים בְּכֵל עַת וְרַגַע, וְכַמּוּ שְׁכַתּוּב בַּהַתּוֹרָה וַיְהִי מִקֶּץ וְכו' (סִימָן נד), וְכֵל עֲקָר בְּנִתּוֹ יִתְבָּרַךְ לְרַמּוֹ וְלַעֲוֹר כָּל בְּנֵי אָדָם לְרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְאָנוּ צָרִיכִין לַעֲוֹר עֲצַמְנוּ בְּכֵל יוֹם וְיוֹם לְבָרַךְ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל זֶה וּלְבָרַךְ בְּרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע וְקְרִיאַת שְׁמַע בְּפֶה מְלֹא וּבִלְב שְׁלֵם וְלִשׁוֹם לְבָנוּ הֵיטֵב לְמַה שְׁאָנוּ מוֹצִיאִין בְּפִינוּ, בְּבַחֲנִית (בְּרִכּוֹת יג) הַשְּׁמַע לְאַזְנֶךָ מַה שְׁאֵתָה מוֹצִיא מִפִּיךָ, שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּכֵל יוֹם יוֹצֵר אֹר וּבוֹרָא חֹשֶׁךְ וְכו' וּבִטּוֹב מְחַדֵּשׁ בְּכֵל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, מְחַדֵּשׁ מִמֶּשׁ כְּנ"ל, וּבִזֶּה שְׁאָנוּ מְשִׁימִין לֵב לְזֶה וּמְאֻמְיָנִים בְּזֶה בְּלֵב שְׁלֵם, כְּמוֹ שְׁמַבָּר בְּדְבָרֵינוּ עַל פְּסוּק (איכה ג), חֲדָשִׁים לְבָקְרִים רַבָּה אֲמוֹנָתְךָ וְכו', עֵין שָׁם, בְּזֶה דִּיקָא מְאִיר כָּל יוֹם וְיוֹם בְּתוֹסַפַּת אֹר וְיִתֵּר וְכנ"ל

מה שאומרים קדושה בברכות יוצר להמשיך הארת הרצון להחיות האמונה
(שזה בחי' הארת המוחין לזכות לאהבה ויראה ששייך באמונה) ועי"ז חיים חיים
חדשים בכל יום

וְזֶה בַּחֲנִית קְדוּשָׁה שְׁאוֹמְרִים בְּבְרַכַּת יוֹצֵר אֹר, כִּי זֶה עֲקָר קְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁמְפָרְסְמִין שֶׁהַכֵּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בַּחֲנִית מִקְרָא קְדוּשׁ הַנ"ל בַּתּוֹרָה הַנ"ל שְׁמַבָּרָא שָׁם שְׁקַדְשׁ בַּחֲנִית רִצּוֹן, כִּי זֶה עֲקָר קְדוּשָׁתוֹ כְּנ"ל וְעַל-יְדֵי הַקְדוּשָׁה שְׁמֻזְפִּירִין אָז, עַל-יְדֵי זֶה הָאָדָם מְמַשֵּׁיךְ עַל עֲצַמּוֹ בְּכֵל יוֹם תּוֹסַפּוֹת קְדוּשָׁה נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי בְּרַכַּת הַמְּאֹרֹת אָנוּ נִכְלָלִין בְּהַזְקָנִים וְקְדוּשָׁה שְׁמוֹסִיפִין אֹר, קְדוּשָׁה וְדַעַת בְּכֵל יוֹם, כִּי עַל-יְדֵי בְּרַכָּה זֹאת כְּפִי מַה שְׁזוֹכִין לְאִמְרָה כְּכֹנֶה וּבְלֵב שְׁלֵם נִתּוֹסֵף אֹר וְקְדוּשָׁה עַל הָאָדָם בְּכֵל יוֹם וְכנ"ל וְכֵן בְּסִיּוֹם הַבְּרַכָּה ב' לְאֵל בְּרוּךְ נַעֲיֻמוֹת' חוֹזְרִים וּמְזַכְרִים עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת וּמְסִימִין 'הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכֵל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית', כִּי זֶה עֲקָר שְׂבַח הַבְּרַכָּה לְהֵאָמֵן שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּכֵל יוֹם מִמֶּשׁ מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה בְּאִפְּן שִׁיגְלָה שֶׁהַכֵּל בְּרִצּוֹנוֹ לְכָל מִי שְׁחָפֵץ לְהַפְלִיל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת נִפְלְאוֹת בְּכֵל יוֹם וּבְכָל עַת וּבְכָל שְׁעָה בְּאִפְּן שִׁיתְעוֹרֵר הָאָדָם לְהַסְתַּכֵּל עַל הָאֵמַת לְאִמְתּוֹ. וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוּ מְגַלֵּה הַכֵּל לְגַמְרִי, רַק בְּאִפְּן שִׁיְהִי נִשְׁאָר לְהָאָדָם בַּחֲבִירָה.

שש לצפות ולשאוף שאולי היום אזכה לרצון ולתשובה, ולהושע היום, ולכן מבקש
שים על אור חדש בציון

אֵךְ בְּחֻכְמָתוֹ וְטוֹבוֹ הַנִּפְלְאָה מְחַדֵּשׁ בְּכֵל יוֹם מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית בְּאִפְּן שִׁתְהַיָּה מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה שִׁיתְגַּלֶּה הָאֵרֶת רִצּוֹנוֹ בְּכֵל פְּעַם יִתֵּר עַד שְׂבְכָל יוֹם וְיוֹם נִתְעוֹרְרִין כְּמַה וְכַמּוּ לְשׁוּב לְרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ עַד שְׁסוּף כָּל סוּף לְשׁוּבוֹ הַכֵּל אֵלָיו וְיִתְגַּלֶּה הַרְצוֹן לְעֵין כָּל שְׁעַל זֶה מִבְּקָשִׁין בְּכֵל יוֹם אַחַר 'הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכֵל יוֹם מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית וְכו'' אֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תְּאִיר וְכו', כִּי אֵז יִתְגַּלֶּה אֵמַתָּה

הַרְצוֹן לְעֵין כֹּל, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב, כִּי בָלֵם יָרְעוּ אוֹתֵי וְכו', הֵינּוּ כְּאוֹמֵר מֵאַחַר שְׁאֵתָה מְזוּדֶשׁ בְּטוֹבָה בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּהַדְּוָשִׁים נִפְלְאִים חֲרָשִׁים בְּכָל פַּעַם, וְכָל פְּנִינְתָךְ בְּשִׁבִיל הַתְּכִלִּית הַטּוֹב הַנִּצְחִי לְהֵאִיר בְּלִבוֹת בְּנֵי אָדָם הָאֵרֶת הַרְצוֹן וְכִנ"ל, עַל-כֵּן אֲנִי מִבְּקִשִׁים אוֹתָךְ שֶׁתִּמְהַר לְגַמֵּר זֹאת לְהֵאִיר בְּאוֹר חֹדֶשׁ עַל צִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹר אֲמוּנַת הַרְצוֹן שִׁיֵּאִיר אֶז שְׂזָה הַעֲקָר וּבְלִנְתּוֹ נִזְבַּח לְאוֹרֵנוּ כִּי זֶה עֲקָר תְּכִלִּיתֵנוּ וְתִקְוַתֵנוּ לְנִצָּח:

נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי בְּרַכָּה זֹאת אֲנִי מִמְשִׁיכִין עֲלֵינוּ תוֹסֵפוֹת אוֹר, קִדְשָׁה וְדַעַת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה אֲנִי נִבְלָלִים בְּהַזְקֵנִים וְקִדְשָׁה וְכו', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הַתְּגִלּוֹת הַרְצוֹן כִּנ"ל.

ברכת יוצר להיות חדש בכל יום ממש, לראות הבריאה מחדש, וברכת האהבה לזכות לקבל התורה בחי' שבועות, לקשר כל הרצונות לשורש הרצון [כמבואר לקו"ת סי' ד' שזוה עיקר תיקון הכפירה מצח הנחש שהוא נגד הרצון שמתגלה ע"י הצדיק]

וְאַחַר כֵּךְ אוֹמְרִים בְּרַפְת אֶהְבֵּת עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מִבְּקִשִׁים שָׁם, וְתָן בְּלִבְנֵי בֵּינָה וְכו' לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְוִים וְכו', כִּי עֲתָה אֲנִי צָרִיכִין לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשִׁרְשׁ הַרְצוֹן, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ עַל-יְדֵי מִשָּׁה רַבְּנוּ שְׁעוֹסֵק בְּזֶה לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשִׁרְשׁ הַרְצוֹן, לְמִצַּח הַרְצוֹן וְכו', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם וּבַחֲמַלְתּוֹ חֲמַל עֲלֵינוּ וְנָתַן לָנו אֶת תּוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יִהְיֶה לָנו פֶּח לְכָל אֶחָד וְאַחַר לַעֲסֵק בְּזֶה לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשִׁרְשׁ הַרְצוֹן, כִּי כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הֵם כְּלָם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, נַחַת רוּחַ לִפְנֵי שֶׁאֲמַרְתִּי וְנַעֲשֶׂה רְצוֹנִי וְעַל-כֵּן, עַל-יְדֵי שֶׁמְקִימִין מִצְוֹת הַתּוֹרָה מְקַשְּׁרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשִׁרְשׁ הַרְצוֹן שֶׁהוּא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲבִינַת (אָבוֹת ב) בְּטַל רְצוֹנָךְ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ וְכו', כִּי זֶה כָּל כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה שִׁיִּשְׁרָאֵל מְקִימִין בְּכָל יוֹם כְּמוֹ לְמִשְׁלַל שְׂרָצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם לְאֹכַל מִיַּד בְּבִקָּר וְהוּא מִבְּטַל רְצוֹנוֹ מִפְּנֵי רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמִמַּתִּין עַד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְהַרְבֵּה מוֹסִיפִים לְהַרְעִיב עֲצָמָן עַל דְּבַרֵי תוֹרָה וְלוֹמְדִין וְאוֹמְרִים תִּהְלִים וְכו' אַחַר הַתְּפִלָּה, וְכֵן אַחַר הַתְּפִלָּה אֵינִי אוֹכֵל מִה שֶׁאֲסָרָה תּוֹרָה וּמִמַּתִּין בְּאִכְלֵתוֹ עַד שִׁיטֵל יָדָיו וְכו', וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּכָל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְהִיֵּאִים מוֹסִיפִים לְקַדֵּשׁ עֲצָמָן גַּם בְּמַתֵּר לָהֶן וְכו' נִמְצָא, שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הוּא לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם אֶל שִׁרְשׁ הַרְצוֹן כִּנ"ל.

כְּמֵה שֶׁצָּרִיכִים לְרֵאוֹת לְהַתְּעוֹרֵר שֶׁאֲנִי כֵן קְרוֹב לְהַשֵּׁם, לֹא אוֹכֵל לִפְנֵי הַתְּפִלָּה וְכו', כְּכֵל מ"ש בְּזֶה לְדַעַת שִׁישׁ בִּי רְצוֹן כִּי אֲנִי עוֹשֶׂה רְצוֹן הַשֵּׁם, וְבִזֵּה אֲנִי רוֹצֵה לְעוֹרֵר אֶהְבֵּה לְהַשִּׁי"ת וּלְבֵא לְבִיטוּל וּלְשַׁפַּע הַרְצוֹן שֶׁפַּע הַמוֹחִין שְׁבֵא בְּק"ש, כִּי הַכֵּין לֵב לְבַקֵּשׁ, וְאֵז נִכְלָל בְּמִשָּׁה בְּרָצוֹן, וּמִמְשִׁיךְ לְתוֹךְ מִצַּב הַדִּינִים שֶׁל כ"ד בְּתֵי דִין לְהַמְתִּיק כָּל הַבְּעִיּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַזְּמַן מִה שִׁיּוּכֵל לְעַבּוֹר אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה בַּיּוֹם וּבְלִילָהּ, כָּל הַקּוֹשִׁיּוֹת וְהַכְּבִידוֹת מִמְשִׁיךְ רְצוֹן, וְעִי"ז יִכּוֹל לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּאֲמוּנָה כָּל הַיּוֹם כּוּלֵּו

וְזֶהוּ בְּחִינַת, בְּרַפְת אֶהְבֵּת עוֹלָם שֶׁאֵז מִבְּקִשִׁים עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ בְּלִבְבִי שְׁלֹם וְכו', הֵינּוּ כִּנ"ל, וְאַחַר כֵּךְ אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא תְּכִלִּית הַבְּטוּל וְהַכְּלִיּוֹת בְּרָצוֹן הַעֲלִיּוֹן וְכִנ"ל, כִּי אֵז נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בְּשִׁרְשׁ הַרְצוֹן, בְּבַחֲבִינַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה שֶׁנִּסְתַּלַּק בְּרַעְוָא דְרַעְוִין וְכִנ"ל וְאַחַר כֵּךְ אוֹמְרִים בְּרוּךְ שָׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד שִׁישׁ בּוֹ כ"ד אֲתָנוּן לְהַמְתִּיק הַכ"ד בְּתֵי דִין וְכו', וְלְהַמְשִׁיךְ הָאֵרֶת הַרְצוֹן בְּכָל הַנוֹפְלִים וְהַיּוֹרְדִים וּבְכָל הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד שֶׁנִּפְּלוּ עַל-יְדֵי

ליקוטי הלכות ח"א דף קט"ז- קכ"ה הלכות ברכת השחר ה אות א-ל

תקף הדינים על-ידי שלא התגברו לכבש את יצרם שנמשך מדינים, שכל תקנתם על-ידי הארת הרצון שנמשך להם מלעלא ולעלא עד לתתא לתתא על-ידי בחינת משה שעומד בין שמד לרצון וכו' וכנ"ל שמאיר בחמלתו גם בהם בהארת הרצון שיהיה רצונם חזק בכל פעם להכלל ברצונו יתברך שכל זה הוא בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בחינת ציקי קדרה וכו' כנ"ל: הרי בק"ש יוצאים ממש משמד לרצון ונעשה בריה חרשה בכל הד' פעמים שקורא ק"ש של היום.

לפני תפילת העמידה באים להמשיך שורש הרצון שהוא הגאולה להנאל ע"י משיח כמו הגאולה ממצרים, ומסיימים 'נאל ישראל' שהוא מציאות של - פדיון אאולה, הרי שיכול להתפלל כי מאמין ממש שהשי"ת שומע ויגאלני בוודאי, ומד תחילים להמשיך רצון בתוך ברכות העמידה [ופועלים שלום שהוא הארת הפדיון בשלימות]

(כט) ואחר קריאת שמע אומרים ברכת הגאולה שהיא ברכת אמת ויציב שמזכירין שם גאלת מצרים ומבקשין על הגאולה העתידה, כמו שכתוב, ופרה כנאמך יהודה וישראל וגאלנו ה' צבאות שמו וכו' ומסיימין גאל ישראל, כל זה הוא בחינת פדיון העליון הנ"ל, כי על-ידי הארת הרצון הנ"ל ברכת קריאת שמע וקריאת שמע בעצמה על-ידי זה נמשך פדיון הנ"ל שממתיק כל הדינים, שעל-ידי זה עיר הגאולה שהוא יתברך פודה וגואל אותנו בכל עת, כמו שכתוב שם, פודנו ומצילנו מעולם שמד וכו' ועל-ידי זה אנו בטוחים שיפדנו ויגאלנו גאלה שלמה על-ידי משיח צדקנו, כי עקר גמר שלמות הגאולה הוא משם, מבחינת רצון העליון, שהוא בחינת עד עתיק יומין מטא וכו' וכנ"ל:

בתפילת ערבית מבקשים שנוכה להתחיל את היום מחדש בתחילת הלילה מיד, להכנס לאמונה שיש רצון להשי"ת לגאלנו

ל) ועל-כן בערבית מברכין שתי ברכות לאחר קריאת שמע ומוסיפין ברכת השפיבה והקימה שהוא השפיבנו וכו' והעמידנו לחיים טובים ולשלום ומסיימין שומר עמו ישראל לעד, כי עקר התחזקות האמונה צריכין בבחינת לילה וחשך שהיא בחינת הגלות שדומה ללילה, כי שרש יום ולילה נמשכין מבחינת דעת הקדוש ואמונה הקדושה פידוע, ומי שזוכה לאמונה שלמה אזי לפי בחינתו לילה ביום יאיר כחשכה באורה, כמו שכתוב (תהלים קלט) גם חשך לא יחשיך ממך וכו', וכתוב (מיכה ז) כי אשב בחשך ה' אור לי וכו' וזה בחינת שצריכין לכלל מדת לילה ביום ומדת יום בלילה, כי הכל אחד, כי אמונה ודעת דקדושה כלל אחד, כמו שכתוב (הושע ב) וארשתיד לי באמונה וידעת את ה', וכמוכא ברברינו הרבה בזה ועל-כן בלילה אין מזכירין סדר קדושה בברכת מעריב ערבים, כי קדש בחינת מחין ודעת, פידוע, שזה מאיר רק ביום, אבל בלילה מחזקין עצמן רק באמונה לבר, בבחינת (תהלים צב) ואמונתך בלילות ואחר כך מקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, על-ידי ברכת אהבת עולם וכו', וכנ"ל, ואחר כך אומרים קריאת שמע וכו' כנ"ל, ואחר כך ברכת אמת ואמונה, כי בבקר אומרים אמת ויציב וכו' וכן וכו', כי אז הוא בחינת התגלות אור האמת שיתגלה בעת הגאולה שהוא בחינת יום, אבל בלילה בחינת חשכת הגלות, אז עקר ההתחזקות הוא על-ידי האמונה לבר שזו בחינת ברכת אמת ואמונה ערבית שהוא גם כן ברכת הגאולה בחינת פדיון הנ"ל כמו שמסיימין בי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד

חזק ממשנו וכו' ומסימין גאל ישראל, ואחר כך מוסיפין ברכת השכיבנו, זה בחינת מה שמבאר בהתורה הנ"ל, שאפילו כשנתגלה הרצון וכו', על-ידי הצדקה אזי הוא חוזר ומתגבר מצד הנחש להטיל ספק ברצון וכו', ואזי צריכין להתחזק לחזור ולתן צדקה וכו', עין שם הרי שבמעריב מאירים הרצון לאמונה, וכופלים שיהיה אמונה גם בבחי' השכיבנו, כי יש להתחזק מאד עוד ועוד למצוא רצון.

התחזקות נוראה בהארת הרצון, שנעמוד על עמדנו ולא ניפול

ובזה תלוי כל עקר המלחמה של איש הישראלי בכל העתים העוברים עליו כל ימי חייו ובפרט המתחילים לגשת אל הקדש להתקרב להשם יתברך לצדיקי אמת שיש הרבה שכבר זכו לבחינת גאלה שהוא בחינת הארת הרצון שכבר רצונם וגעגועם וכסופם להשם יתברך ומתקברים אליו יתברך וכו', אבל אחר כך נופלים מזה:

וזה כלל שכל ההתרחקות והנפילות בשרשם נמשך מפגם אמונת הרצון שמשם כל התאוות וכו', והעקר נמשך מבחינה הנ"ל, מחמת שאין הרצון חזק עדין והסטרא אחרא בחינת מצד הנחש שיונק מזקן דסטרא אחרא חותר ומתגבר להטיל ספק ברצון, כי בודאי אי אפשר לו לכפר בהרצון לגמרי, כי כבר לחמו עמו הצדיקי אמת, משה רבנו והבאים אחריו ונצחו אותו, וגלו הרצון בעולם על-ידי כל האותות והמופתים וכו' אשר עשה משה לעיני כל ישראל, ועל-ידי התורה הקדושה הנעמה שנתן לנו בכתב ובעל פה, ועל-ידי כל הנביאים והזקנים והצדיקים הקדושים שבאו אחריו שגלו חרושי תורה נפלאים ונוראים ונשגבים כאלה וכו' אך עקר כחו עדין ללחם עם חלושי כח שב ישראל הוא רק על-ידי בחינה הנ"ל, שהוא מטיל ספק ברצון, ויש בזה הרבה לדבר:

יש אנשים שהבע"ד מתלבש בהם להכניס בלבינו חולשת הרצון ופגם הרצון כמ"ש בלקו"ת סי' ד', וזו המלחמה אצלינו ממש להחליש נקודת האמונה המאירה באור הרצון

וזה בחינת פגם הערב רב שעשו את העגל על-ידי זה שאמרו "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו", לא ידענו דיקא שהטילו ספק ברצון שהוא בחינת קדשת משה שעסק לגלות הרצון על-ידי יציאת מצרים ומתן תורה באותות נוראות כאלה עד שגם הערב רב לא יכלו לכפר לגמרי בשום אופן רק התנכלו להטיל ספק ברצון, בבחינת (שמות לב) כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו וכנ"ל, וכל זה על-ידי שאחר קצת לבוא, בחינת (שם) וירא העם כי ביש משה וכו', כי מי שרוצה להמשיך על עצמו אמונת הרצון ולהציל מכל הצרות על-ידי זה ולמלאות כל חסרונותיו רק על-ידי זה, הוא צריך להמתין ולהמתין בבחינת (איכה ג) טוב ויחיל ודומם לתשועת ה', וכמבאר לעיל מזה והם עשו בהפך ממש, שעל-ידי שזכרו כי ביש משה התגברו להטיל ספק ברצון, עד שעשו עבודה זרה שהוא הפך אמונת הרצון, שעל-ידי זה סבלנו מה שסבלנו בכל הדורות שעברו עד היום שהגלות מתארך מאד שהכל מחמת חטא העגל, כמו שכתוב (שמות לב) וביום פקדי ופקדתי וכו', כי עקר הגלות על-ידי חסרון אמונה, כמובא במה פעמים בדברינו ועקר חסרון אמונה הוא בבחינה הנ"ל שכל מה שבאין הצדיקי אמת ועושיין מה שעושיין בהתגלות תורתם הנפלא וכו' הוא מתנכל בכל עת בכלל ובפרט על כל אחד ואחד להטיל ספק ברצון.

יבת נפילת העגל היה ע"י שלא המתינו כשמתרחק מהצדיק, כי רוצה מיד הישוד
 עה בעגלא ובזמן קריב, לכך עשו עגל. כי באמת לזכות לתשובה ודרך הצדיק צרך
 הרבה סבלנות, שלא יקשה מה ולמה, רק ידום וישתוק וישתוקק להשי"ת לבד,
 ובוודאי תבא הישועה, ויש להזהר לא לומר שהרצונות אינם פועלים ח"ו, ולזה
 מוספים תפילת השכיבנו בליכה

כי גם מה שהרבה נופלים בידעתם אחר שהתחילו קצת בעבודת ה' ואינם מתחזקים עוד ברצון
 חזק להשם יתברך נמשך גם בן מזה מבחינת ספקות הנ"ל, כי הכל אחד והוא בהא תליא כמבאר
 בדרבינו בהלכות ערב על-פי התורה הזאת, עין שם כי כל מה שחזקים יותר באמונת הרצון
 שהכל ברצונו יתברך בודאי מתחזק יותר רצון האדם לעשות רצונו כי סוף כל סוף מה יהיה
 התכלית ממנו וכו' אך על-ידי התגברות הבעל דבר מטיל ספק בלבו כאלו אין לו עוד תקנה
 לשוב אליו יתברך וכאלו אינו פועל ברצון הטוב בלום חס ושלוש מה שבאמת הוא להפך כי
 עקר היהדות הוא הרצון כמו שהאריך אדוננו, מורנו ורבינו זכרוננו לברכה בכמה שיחות בלי
 שיעור ומחמת זה מתרשל גם ברצון הטוב וכל זה נמשך מהטלת ספק הנ"ל, ומשם אריכת
 הגלות כנ"ל ועל זה מתפללין ברכת השכיבנו אחר שכבר סימנו גאל ישראל שהוא בחינת
 פדיון הנ"ל שהוא על-ידי הארת הרצון כנ"ל, אחר כך חוזרין ומתפללין על אריכת הגלות
 שדומה לליכה ושנה, כמו שמבאר במקום אחר שעקרו מחמת שמטיל ספק כנ"ל ומשם עקר
 השנה, כי מרובי הבלבולים של בחינת לילה שהוא חשכת הגלות צריכין לשכב ולישן ולבטל
 דעתו לגמרי, כי עקר השנה בשביל לחדש נשמתו שהוא שכלו בתוך האמונה בבחינת חדשים
 לבקרים וכו' כידוע, ועל זה אנו מתפללין אחר ברכת גאל ישראל השכיבנו לשלום וכו' והעמידנו
 לשלום והסר ממנו אויב וכו', שכלם נמשכין מהכפירות ברצון שהם בחינת חיות רעות הדורסים
 וטורפים שברחמינו יצילנו מהם ונזכה לשכב ולישן בשלום ולעמוד בשלום, כי שלום בחינת
 אמונה, כמו שמבאר במקום אחר, הינו שבכל אריכת הגלות בכלל ובפרט שהוא בחינת חשך
 ושנה, נזכה לשכב ולעמוד בשלום שתתחזק אמונתנו בכל פעם יותר ונהיה נצלים מספקות
 וישמר צאתנו ובואנו לחיים ולשלום מעתה ועד עולם, ומסים שומר עמו ישראל לעד, כי אין לנו
 על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בסוף מסכת סוטה
 לענין אריכת הגלות ועוקבא ומשיחא, כי שמור בחינת אמונה כידוע, כי משם עקר השמירה,
 ובשבת מברכין הפורס סבת שלום, כי עקר התקון על-ידי שבת שאז עקר הארת הרצון כנ"ל,
 ועל-כן אין צריכין אז לבקש על שמירה כמו שפסקו הפוסקים, כי אז נפרס סבת שלום, כי אז
 התגלות רעוא דרעוין כנ"ל: